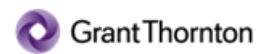

Strategia Rozwoju Gminy Chełmno na lata 2022-2032

Wykonawca: Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k.
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl

Data: listopad 2021 r.

Spis treści

SPIS TREŚCI	3
SPIS TABEL	4
SPIS SCHEMATÓW	4
SPIS MAP	4
WPROWADZENIE	6
ROZDZIAŁ I	8
WNIOSKI Z DIAGNOZY	8
1.1. WNIOSKI Z DIAGNOZY DLA GMINY CHEŁMNO – ANALIZA SWOT	8
1.2. WNIOSKI Z DIAGNOZY DLA SFERY SPOŁECZNEJ	9
1.3. WNIOSKI Z DIAGNOZY DLA SFERY PRZESTRZENNEJ	10
1.4. WNIOSKI Z DIAGNOZY DLA SFERY GOSPODARCZEJ	11
ROZDZIAŁ II	12
CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM	12
ROZDZIAŁ III	16
KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH	16
ROZDZIAŁ IV	19
OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM, ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA	19
ROZDZIAŁ V	30
MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY	30
5.1. JEDNOSTKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY CHEŁMNO.....	30
5.2. WIZJA ROZWOJU GMINY CHEŁMNO I ROZMIESZCZENIE PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	32
ROZDZIAŁ VI	40
USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE	40
ROZDZIAŁ VII	56
OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	56
7.1. „STRATEGIA PRZYSPIESZENIA 2030+”	56
7.2. WYZWANIA ROZWOJOWE WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII PRZYSPIESZENIA 2030+	57
7.3. WIZJA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO.....	57
7.4. KONCEPCJA ROZWOJU FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO- POMORSKIEGO	58
7.5. CELE I KIERUNKI ROZWOJU WOJEWÓDZTWA	72
7.6. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM	74
7.7. SPÓJNOŚĆ KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ZAPLANOWANYCH W STRATEGII ROZWOJU GMINY CHEŁMNO Z KIERUNKAMI ROZWOJU OKREŚLONYMI W STRATEGII PRZYSPIESZENIA 2030+.....	78
ROZDZIAŁ VIII	95
SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	95
8.1. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA REALIZACJĘ STRATEGII	95
8.2. WYTYCZNE DO SPORZĄDZENIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	103
8.3. SYSTEM MONITORINGU, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII	105
ROZDZIAŁ IX	108
RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	108
ZAŁĄCZNIKI	113

Spis tabel

Tabela 1. Analiza SWOT w sferze społecznej	9
Tabela 2. Analiza SWOT w sferze przestrzennej.....	10
Tabela 3. Analiza SWOT w sferze gospodarczej	11
Tabela 4. Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze społecznej	13
Tabela 5. Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze przestrzennej.....	14
Tabela 6. Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej.....	14
Tabela 7. Planowane kierunki działań	16
Tabela 8. Planowane kierunki działań	20
Tabela 9. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w danej jednostce	43
Tabela 10. Filary „Strategii Przyspieszenia 2030+” oraz ich rola w kształtowaniu jakości życia i konkurencyjności gospodarki	58
Tabela 11. Cel nadrzędny, cele główne oraz cele operacyjne „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+”	73
Tabela 12. Obszary Strategicznej Interwencji na terenie województwa kujawsko-pomorskiego ustanowione do roku 2030	75
Tabela 13. Spójność kierunków działań Strategii Rozwoju Gminy Chełmno z kierunkami rozwoju Strategii Przyspieszenia 2030+	79
Tabela 14. Ramy realizacyjno-organizacyjne planowanych działań strategii	97
Tabela 15. Dokumenty wykonawcze systemu realizacji strategii.....	104
Tabela 16. Lista wskaźników wraz z określeniem wartości oraz tendencji zmian, których osiągnięcie będzie świadczyć o prawidłowym tempie realizacji strategii	105
Tabela 17. Ramy finansowe i źródła finansowanie działań Gminy Chełmno	109

Spis schematów

Schemat 1. Analiza SWOT	8
Schemat 2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	15
Schemat 3. Obszary strategicznej interwencji – sposób rozumienia, rodzaje i sens ich identyfikacji ..	56
Schemat 4. Instytucjonalna struktura systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji strategii	96

Spis map

Mapa 1. Jednostki polityki przestrzennej na terenie Gminy Chełmno.....	31
Mapa 2. Rozmieszczenie planowanych działań w sferze społecznej	33
Mapa 3. Rozmieszczenie planowanych działań w sferze przestrzennej	36

Mapa 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030	60
Mapa 5. Identyfikacja dróg wojewódzkich kluczowych dla zapewnienia spójności komunikacyjnej województwa w okresie do roku 2030	63
Mapa 6. Koncepcja rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego	65
Mapa 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – uszczegółowienie dotyczące obszarów wymagających rozwiązania sytuacji problemowej zidentyfikowanych na poziomie regionalnym w zakresie negatywnej sytuacji społecznej	67
Mapa 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – uszczegółowienie dotyczące obszarów wymagających rozwiązania sytuacji problemowej zidentyfikowanych na poziomie krajowym.....	68
Mapa 9. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – uszczegółowienie dotyczące miejskich obszarów funkcjonalnych.....	70
Mapa 10. Poziomy polityki terytorialnej (dla poziomów I – IV) oraz obszary prowadzenia polityki terytorialnej (OPPT).....	71

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Chełmno na lata 2022-2032 powstała z inicjatywy władz lokalnych, dostrzegających potrzebę zdefiniowania kierunków kompleksowego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy. Głównym jej celem jest wskazanie kierunków rozwoju Gminy, z wykorzystaniem potencjału gospodarczego i ludzkiego.

W pracach nad przygotowaniem Strategii brali udział przede wszystkim przedstawiciele władz Gminy, przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Chełmno, przedstawiciele jednostek organizacyjnych gminy, pracownicy Urzędu Gminy Chełmno oraz mieszkańcy.

Strategia jest podstawowym i najważniejszym dokumentem na szczeblu lokalnym, wskazującym problemy, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju.

Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o zapisy art. 10e – 10g ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 z późn.zm.).

Zgodnie z wyżej wskazanymi przepisami prawnymi, niniejsza Strategia zawiera następujące elementy:

1. wnioski z diagnozy,
2. cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym,
3. kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,
4. oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
5. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
6. ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
7. obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań,
8. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
9. ramy finansowe i źródła finansowania.

Dla niniejszej Strategii nie opracowano rozdziału „Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy” gdyż na terenie gminy Chełmno nie zostały takie obszary zdefiniowane.

Integralną częścią Strategii jest **„Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Chełmno na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Chełmno na lata 2022-2032”**, stanowiąca załącznik nr 1 do Strategii. Diagnoza pozwoliła przygotować ogólną ocenę stanu istniejącego obecnie w Gminie oraz określić jej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia. Stanowiła ona punkt wyjścia całego procesu planowania strategicznego.

Głównym celem Strategii jest umożliwienie i sprzyjanie efektywnemu, prawidłowemu i szybkiemu rozwojowi Gminy zgodnie z przyjętym planem. Dokument wspiera pozytywne zmiany zachodzące na obszarze Gminy i pomaga w minimalizowaniu lub przezwyciężaniu pojawiających się barier. W tym kontekście istotna jest współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Dokument ten ułatwia lokalnym władzom rozwiązywanie problemów gospodarczych, społecznych, ekologicznych i prawnych oraz pozwala na racjonalne organizowanie przyszłych działań. Opracowanie strategii jest ponadto ważne z punktu widzenia możliwości ubiegania się o środki zewnętrzne – krajowe i zagraniczne, w tym środki z Unii Europejskiej.

W proces tworzenia Strategii włączeni zostali mieszkańcy, którzy mieli możliwość wypowiedzieć się na temat postrzegania jakości życia na terenie gminy oraz na temat swoich oczekiwań w zakresie kierunków rozwoju gminy w latach obowiązywania Strategii w przeprowadzonej **ankiecie. Raport z ankiet** stanowi załącznik nr 2 do Strategii. Ponadto dnia 07.09.2021 roku zostało zorganizowane spotkanie konsultacyjne, podczas którego zaprezentowano wyniki diagnozy oraz zdefiniowano kierunki

rozwoju Gminy. Tym samym mieszkańcy dostali szansę wypowiedzenia się na temat pomysłów na rozwój Gminy.

Do pracy nad Strategią wyznaczeni zostali przede wszystkim Sekretarz Gminy i pracownicy Referatu Spraw Społecznych i Organizacyjnych oraz pracownicy Referatu Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury. Ponadto w pracach nad Strategią brali udział przedstawiciele jednostek podległych oraz reprezentanci różnych środowisk działających na terenie Gminy Chełmno.

Przy opracowywaniu strategii wykorzystano metodę ekspercką i uspołecznioną planowania strategicznego. Strategia została przygotowana w oparciu o dokumentację oraz analizę danych statystycznych i informacji jakich dostarczyły konsultacje i spotkania robocze z przedstawicielami wszystkich środowisk Gminy, a także dokumenty strategiczne.

Dokument uwzględnia wnioski i sugestie sformułowane w wyniku przeprowadzonych konsultacji.

Rozdział I.

Wnioski z diagnozy

1.1. Wnioski z diagnozy dla Gminy Chełmno – analiza SWOT

Bazą dla formułowania celów strategicznych są wnioski wyciągnięte z etapu diagnostycznego. Najpopularniejszą metodą oceny stanu obecnego Gminy jest analiza SWOT. Nazwa tej metody wywodzi się od pierwszych liter angielskich słów – silne strony (strenghts), słabe strony (weaknesess), szanse (opportunities) i zagrożenia (therats) – jednocześnie stanowią one pole do przyporządkowania czynników mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego.

Opierając się na wnioskach z przeprowadzonej diagnozy w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej, zidentyfikowano poszczególne elementy analizy SWOT – silne i słabe strony (cechy Gminy, czynniki zależne od jej decyzji) oraz szanse i zagrożenia (czynniki zewnętrzne, niezależne od Gminy, pojawiające się w otoczeniu).

Wyniki analizy SWOT są punktem wyjścia do opracowania wyzwań rozwojowych lub scenariuszy rozwoju, próbujących opisywać prawdopodobne procesy w zależności od tego, jakie zostaną zastosowane rozwiązania bądź, które z czynników zewnętrznych (zagrożenia, szanse), urzeczywistnią się. Następnym wyborem jednego z takich scenariuszy będzie określony schemat celów.

Kolejnym etapem będzie ocena ważności poszczególnych czynników i wybór tych, które będą mieć dla procesów rozwoju Gminy priorytetowe znaczenie. Taką uporządkowaną analizę stopnia oddziaływania poszczególnych czynników na siebie wzajemnie i prognostycznych skutków takich relacji traktuje się jako punkt wyjścia do sformułowania strategii i celów rozwoju gminy.

Schemat 1. Analiza SWOT

Źródło: Opracowanie własne

Analiza SWOT dla Gminy Chełmno została opracowana dla każdej z przebadanych sfer osobno i przedstawiona w kolejnych podrozdziałach w ujęciu tabelarycznym.

1.2. Wnioski z diagnozy dla sfery społecznej

Tabela 1. Analiza SWOT w sferze społecznej

Sfera społeczna	
Mocne strony	Słabe strony
<p>Dobrze rozwinięta infrastruktura obiektów sportowych oraz rekreacyjnych</p> <p>Wysokie wyniki egzaminów zewnętrznych</p> <p>Aktywna działalność GOPS</p> <p>Systematycznie spadająca liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej</p> <p>Sprawnie funkcjonujące OSP, KGW i Kluby Sportowe</p> <p>Dobrze przygotowana infrastruktura świetlic wiejskich pod kątem aktywizacji i integracji mieszkańców</p>	<p>Spadająca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym</p> <p>Starzejące się społeczeństwo</p> <p>Brak Domu Kultury</p> <p>Brak żłobka na terenie Gminy</p> <p>Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach</p> <p>Brak placówek ponadpodstawowych</p> <p>Zmniejszająca się liczba uczniów w szkołach</p> <p>Wysoki odsetek ludzi objętych ubóstwem i bezrobociem</p> <p>Niewystarczająca infrastruktura ochrony zdrowia</p> <p>Brak apteki na terenie gminy</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców</p> <p>Możliwość wykorzystania dotacji zewnętrznych na realizację projektów o charakterze społecznym i edukacyjnym</p> <p>Programy realizowane przez podmioty zewnętrzne, w tym LGD</p>	<p>Ubożenie społeczeństwa</p> <p>Brak szans na rozwój i perspektyw dla dzieci w wieku ponadpodstawowym (odpływ zdolnej młodzieży z gminy)</p> <p>Obecność pandemii wpływająca na wzrost bezrobocia, załamanie dochodów gospodarstw domowych, a w konsekwencji poszerzenie się sfery ubóstwa</p>

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Wnioski z diagnozy dla sfery przestrzennej

Tabela 2. Analiza SWOT w sferze przestrzennej

Sfera przestrzenna	
Mocne strony	Słabe strony
<p>Wysokiej jakości gleby Liczne formy ochrony przyrody Bardzo dobre warunki do rozwoju rekreacji Rozwijająca się w ostatnich latach sieć światłowodowa Wysoki stopień zwodociągowania Wystarczający poziom zelektryfikowania Liczne nieruchomości gruntowe stanowiące potencjał do rozwoju funkcji mieszkaniowej</p>	<p>Zagrożenia wystąpienia powodzi Mała liczba atrakcji turystycznych Słaba promocja zabytków Niewystarczający stan techniczny niektórych dróg Słabo rozwinięta infrastruktura ścieżek pieszo-rowerowych Niski poziom skanalizowania Bardzo niski poziom gazyfikacji Ciepłownictwo oparte w większości na kotłach węglowych Brak mieszkań socjalnych oraz komunalnych</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Dobre warunki do rozwoju rolnictwa Możliwość wykorzystania dotacji zewnętrznych na realizację projektów o charakterze infrastrukturalnym Inwestycje w drogi lokalne i ścieżki pieszo-rowerowe Możliwość dostępu do sieci światłowodowej dla kolejnych miejscowości Potencjał do rozwoju energetyki opartej na OZE Rozwój budownictwa mieszkaniowego</p>	<p>Zmieniający się klimat Zmieniające się przepisy prawne Brak spójnej polityki w zakresie zagospodarowania przestrzennego gminy</p>

Źródło: Opracowanie własne

1.4. Wnioski z diagnozy dla sfery gospodarczej

Tabela 3. Analiza SWOT w sferze gospodarczej

Sfera gospodarcza	
Mocne strony	Słabe strony
<p>Wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych</p> <p>Korzystne warunki do prowadzenia działalności rolniczej</p> <p>Stabilna sytuacja budżetowa gminy</p>	<p>Brak dużych zakładów pracy</p> <p>Wysokie bezrobocie wśród kobiet</p> <p>Niski poziom wskaźnika osób pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców</p> <p>Wyższa stopa bezrobocia niż średnia dla województwa</p> <p>Niski poziom przedsiębiorczości</p> <p>Brak terenów inwestycyjnych będących własnością gminy</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Zmiana mentalności odnośnie podejmowania własnej działalności gospodarczej</p> <p>Podnoszenie kwalifikacji/przekwalifikowywanie osób bezrobotnych</p> <p>Potencjalne tereny pod działalność gospodarczą</p> <p>Programy dotacji generujące powstanie nowych firm</p> <p>Rozwój budownictwa / napływ mieszkańców generujący wzrost popytu na nowe usługi</p>	<p>Możliwe pogorszenie się sytuacji finansowej gminy</p> <p>Możliwe pogłębienie się trwałego bezrobocia</p> <p>Niska motywacja do podejmowania pracy przez osoby bezrobotne</p> <p>Brak oferty edukacyjnej dającej możliwości przekwalifikowania się / podnoszenia kwalifikacji</p> <p>Zmieniające się przepisy prawne dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej</p>

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział II.

Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Wnioski z wykonanej diagnozy stały się podstawą dla opracowania części programowej strategii rozwoju gminy, która zawiera najważniejsze założenia polityki rozwoju lokalnego.

Cel definiowany jest jako stan/efekt/sytuacja/rozwiązanie problemu, do którego się dąży, czemu coś ma służyć. Opisuje on przejście od sytuacji zastanej, wyjściowej (zdiagnozowanej) do sytuacji pożądanej. Cele rozwojowe opisują stan docelowy, który powstanie w wyniku wdrożenia strategii rozwoju. Powinny one pozostawać w ścisłej relacji z wnioskami z diagnozy. Jednocześnie realizują one wizję rozwoju, którą obrazuje model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Wizja opisuje pożądany stan gminy w perspektywie długookresowej.

Cele strategiczne mają charakter długofalowy, przedstawiają generalny kierunek postępowania w realizacji planowanej wizji rozwoju gminy. Odpowiadają one ponadto na ogólne pytanie „co chcemy osiągnąć?”.

Cele operacyjne dotyczą średniego horyzontu czasowego, określając narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych, jednocześnie odpowiadając na pytanie: „jak to chcemy osiągnąć?”.

Ważne jest, by cele, a następnie kierunki działań odpowiadały na potrzeby rozwojowe gminy i:

- rozwiązywały najważniejsze problemy,
- zmniejszały bariery rozwojowe,
- wzmacniały potencjał lokalny,
- wykorzystywały zasoby własne i szanse pojawiające się w otoczeniu,
- łączyły działania z różnych dziedzin w zintegrowane projekty.

Cele formułowane są w odpowiedzi na problemy (słabe strony, zagrożenia), które zidentyfikowano na etapie diagnostycznym oraz dla lepszego wykorzystania istotnych zasobów i potencjałów gminy (mocne strony, szanse). Każdy z celów powinien być określony w sposób SMART:

- SPECIFIC – konkretny, określony, jasno zdefiniowany, dokładny,
- MEASURABLE – mierzalny, możliwy do wyrażenia w przyjętych jednostkach miary,
- ATTAINABLE – osiągalny, możliwy do zrealizowania, niekiedy odczytywany jeszcze jako ACCEPTABLE – akceptowalny (przez wielu współpracujących podmiotów) oraz AMBITIOUS – ambitny,
- REALISTIC – realistyczny przy istniejących zasobach, a także RELEVANT – istotny z punktu widzenia celów interwencji,
- TIME-BOUNDED – zdefiniowany, określony w czasie, a także TRACKABLE – możliwy do śledzenia.

Zidentyfikowane w analizie SWOT, zarówno problemy, jak i mocne strony wymagają określenia celów strategicznych dla Gminy Chełmno, które stanowią bezpośrednią odpowiedź na istniejące tam trudności rozwojowe i potencjały. To właśnie te cele pomagają określić kierunki rozwoju Gminy.

Niniejsza strategia wyznacza cele strategiczne osobno dla każdej z trzech analizowanych sfer, tj.:

- dla sfery społecznej,
- dla sfery przestrzennej,
- dla sfery gospodarczej.

Realizacja celów strategicznych możliwa będzie poprzez zdefiniowanie, a następnie osiągnięcie konkretnych celów operacyjnych.

W wizji Gminy Chełmno w 2032 roku założono uzyskanie określonego stanu jej rozwoju, gdzie wskazano na rozwiniętą infrastrukturę i ofertę kulturalną, sportowo-rekreacyjną, edukacyjną, społeczną, zdrowotną oraz na dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb i określonych standardów. Ponadto zaplanowano aktywizację zawodową mieszkańców oraz przeprowadzenie działań promocyjnych. W ten sposób zostały wyłonione najważniejsze „wyzwania” stojące przed Gminą Chełmno, zarówno w obszarze społecznym, przestrzennym, jak i gospodarczym.

Działania w zakresie obszaru społeczeństwa nie ograniczają się jedynie do zapewnienia samej infrastruktury zaspokajającej potrzeby socjalne, edukacyjne czy kulturalne ludności. W grę wchodzi również działania „miękkie” w zakresie m.in. edukacji, czy usług społecznych. Ponadto znajdują się tu także działania zmierzające do szeroko pojętego aktywizowania mieszkańców.

Spełnienie wizji będzie wymagało zrealizowania poszczególnych działań we wszystkich obszarach aktywności Gminy Chełmno. Stąd konieczność określenia celów strategicznych, których osiągnięcie zagwarantuje wypełnienie wizji.

Na podstawie informacji uzyskanych w wyniku diagnozy obszaru, ankiet, analizy SWOT oraz spotkań konsultacyjnych wypracowano szkielet Strategii, który złożony jest z trzech celów strategicznych, których uszczegółowieniem będą z kolei cele operacyjne, do których będą przypisane określone kierunki działań.

W poniższej tabeli przedstawiono cel strategiczny oraz cele operacyjne w sferze społecznej:

Tabela 4. Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze społecznej

CEL STRATEGICZNY I: Poprawa oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej oraz jakości edukacji, a także dostępu do usług społecznych i zdrowotnych		
	Lp.	Cel operacyjny
SFERA SPOŁECZNA	I.1	Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej
	I.2	Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej
	I.3	Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej oraz organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów i nauczycieli
	I.4	Zwiększenie oferty usług społecznych oraz zdrowotnych

Źródło: *Opracowanie własne*

Rozwój lokalny i regionalny nie wynika wyłącznie z inwestowania w infrastrukturę. Szczególnie ważnym komponentem jest potencjał kapitału ludzkiego i odpowiednie jego wykorzystanie. Zdolność społeczności lokalnej do integracji i samoorganizacji gwarantuje jednostce trwały rozwój będący odpowiedzią na potrzeby mieszkańców. Tworzenie warunków dla zwiększania aktywności i integracji społecznej powinno stanowić ważny element w planowaniu przyszłości Gminy i jej mieszkańców. Pobudzanie aktywności społeczności lokalnej pozwoli na aktywne włączenie mieszkańców w działania na rzecz najbliższego otoczenia. Przyczyni się tym samym do zwiększania konsekwentnego wysokiego potencjału miejsca zamieszkania. Pozwoli także na wypracowanie właściwych narzędzi współpracy i partnerstwa rozumianego jako płaszczyzna współpracy władz gminnych, organizacji (stowarzyszeń) działających na terenie gminy, środowisk związanych z lokalną przedsiębiorczością oraz gmin ościennych.

W poniższej tabeli przedstawiono cel strategiczny oraz cele operacyjne w sferze przestrzennej:

Tabela 5. Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze przestrzennej

CEL STRATEGICZNY II: Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i komunikacyjnej oraz zastosowanie rozwiązań ekologicznych		
	Lp.	Cel operacyjny
SFERA PRZESTRZENNA	II.1	Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej
	II.2	Poprawa bezpieczeństwa poprzez rozwój infrastruktury drogowej oraz rowerowej
	II.3	Rozwój infrastruktury opartej na rozwiązaniach ekologicznych

Źródło: *Opracowanie własne*

Obszar środowiska naturalnego to przede wszystkim działania z zakresu ochrony środowiska, przeciwdziałające zanieczyszczeniom gminy i sprzyjające podnoszeniu świadomości ekologicznej.

Rozwój infrastruktury technicznej jest jednym z głównych czynników wpływających na stworzenie mieszkańcom właściwych warunków życia, a tym samym zagwarantowanie im określonego poziomu atrakcyjności pod względem miejsca zamieszkania.

W wyniku realizacji działań infrastrukturalnych można zagwarantować mieszkańcom wysoką, jakość życia, co w konsekwencji generuje rozwój społeczny a także gospodarczy obszaru. Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury przyczyni się do podniesienia konkurencyjności Gminy, a także może stanowić doskonały argument zachęcający do osiedlania się nowych mieszkańców na jej terenie.

W poniższej tabeli przedstawiono cel strategiczny oraz cele operacyjne w sferze gospodarczej:

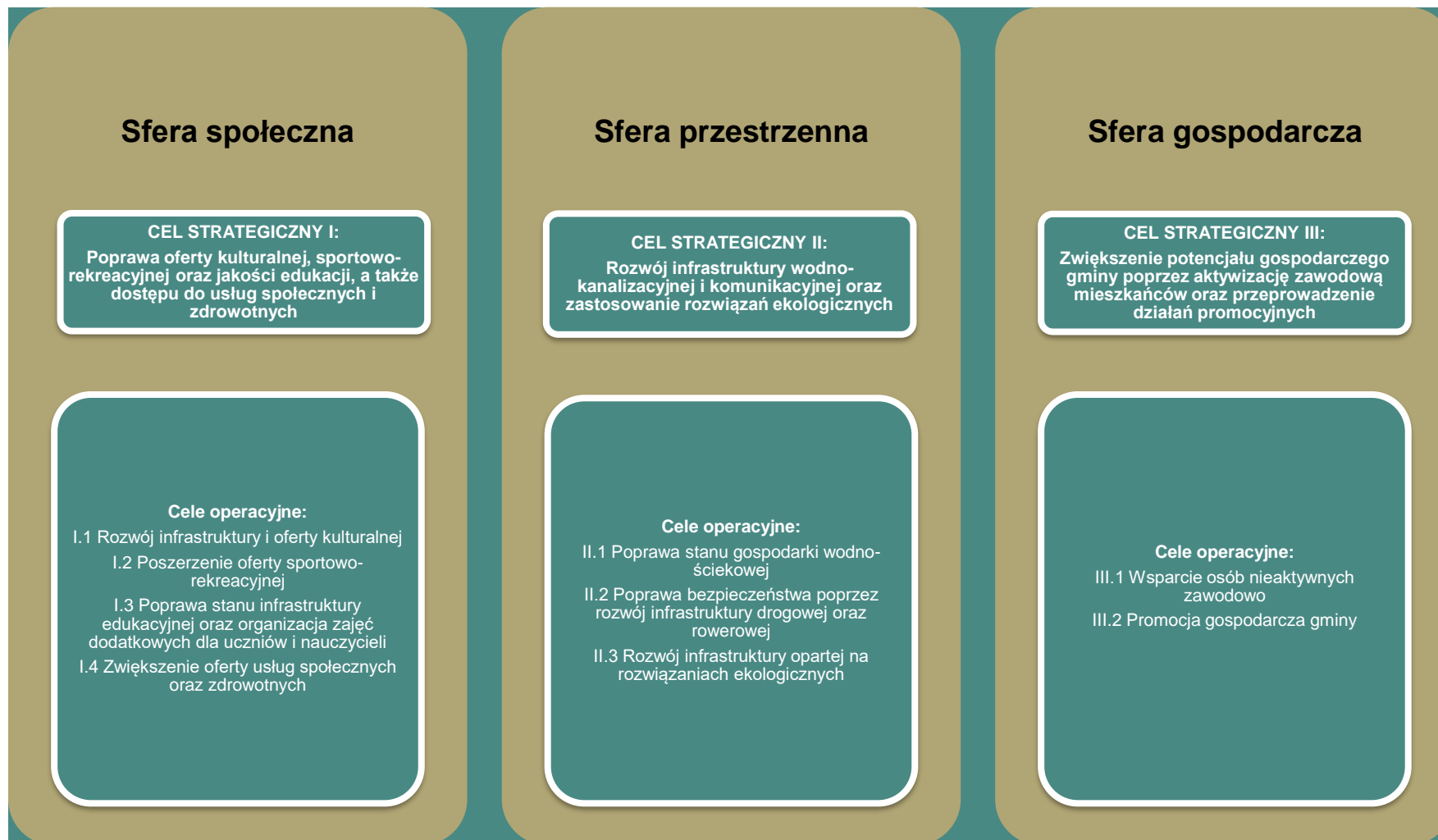
Tabela 6. Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej

CEL STRATEGICZNY III: Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy poprzez aktywizację zawodową mieszkańców oraz przeprowadzenie działań promocyjnych		
	Lp.	Cel operacyjny
SFERA GOSPODARCZA	III.1	Wsparcie osób nieaktywnych zawodowo
	III.2	Promocja gospodarcza gminy

Źródło: *Opracowanie własne*

Bezpośrednio realizacja tego celu strategicznego oraz celów operacyjnych ma spowodować rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Będzie to sprzyjało wzrostowi konkurencyjności gospodarczej gminy mierzonej wartością wytworzonych dóbr i usług oraz bezpośrednio i pośrednio wzrostowi konkurencyjności. Sam proces stymulowania rozwoju działalności gospodarczej podniesie również konkurencyjność inwestycyjną gminy. Punktem wyjścia realizacji tego celu będą wewnętrzne zasoby posiadane przez gminę.

Schemat 2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział III.

Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Strategia oprócz wskazania celów strategicznych i podporządkowanych im celów operacyjnych, pokazuje również kierunki działań bądź, jeśli to możliwe, konkretne działania. Podstawą ich określania jest identyfikacja kluczowych zmian, które niezbędne są do realizacji założonych celów.

Kierunki działań wskazują zaplanowane do realizacji rodzaje przedsięwzięć, które podejmowane będą przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Ponadto służą one realizacji założonych celów i są podstawą wdrażania strategii.

Kierunki działań niezbędne do przeprowadzenia, aby osiągnąć postawione sobie cele przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Planowane kierunki działań

Lp.	Kierunki działań
Cel strategiczny I. Poprawa oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej oraz jakości edukacji, a także dostępu do usług społecznych i zdrowotnych	
Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej	
I.1.1.	Utworzenie Gminnego Ośrodka Kultury
I.1.2.	Zwiększenie oferty kulturalnej dla mieszkańców Gminy Chełmno ze szczególnym uwzględnieniem seniorów
I.1.3.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Małe Łunawy
I.1.4.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Osnowo
I.1.5.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowe Dobra
Cel operacyjny I.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej	
I.2.1.	Budowa kompleksu sportowego przy Szkole Podstawowej w Małych Łunawach
I.2.2.	Doposażenie i modernizacja placów zabaw na terenie Gminy Chełmno
Cel operacyjny I.3. Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej oraz organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów i nauczycieli	
I.3.1.	Doposażenie pracowni przedmiotowych
I.3.2.	Organizacja zajęć dodatkowych w Szkołach Podstawowych (zajęcia wyrównawcze, rozwijające kompetencje kluczowe)
I.3.3.	Organizacja szkoleń dla kadry nauczycielskiej Szkół Podstawowych
I.3.4.	Budowa sali gimnastycznej przy SP Podwiesk
Cel operacyjny I.4. Zwiększenie oferty usług społecznych oraz zdrowotnych	
I.4.1.	Zapewnienie opieki dla osób wymagających wsparcia i niesamodzielnych
I.4.2.	Utworzenie spółdzielni socjalnej
I.4.3.	Utworzenie Dziennego Domu Pobytu
I.4.4.	Działania w zakresie wsparcia rodzin wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu (przeciwdziałanie przemocy, opieka, szkolenia)
I.4.5.	Działania aktywizacyjne dla dzieci na bazie infrastruktury świetlic wiejskich
I.4.6.	Organizacja cyklicznych programów profilaktycznych zdrowotnych
I.4.7.	Dalsza współpraca z istniejącymi organizacjami pozarządowymi
I.4.8.	Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci
I.4.9.	Utworzenie mieszkania chronionego
I.4.10.	Utworzenie Klubu Dziecięcego na terenie Gminy Chełmno
Cel strategiczny II. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i komunikacyjnej oraz zastosowanie rozwiązań ekologicznych	

Cel operacyjny II.1. Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej	
II.1.1.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Klamry
II.1.2.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Nowe Dobra
II.1.3.	Budowa sieci wodno - kanalizacyjnej w miejscowości Starogród Dolny
II.1.4.	Tworzenie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Chełmno
II.1.5.	Przebudowa stacji poboru i uzdatniania wody w miejscowości Podwiesk wraz z modernizacją sieci wodociągowej na terenie Gminy Chełmno
Cel operacyjny II.2. Poprawa bezpieczeństwa poprzez rozwój infrastruktury drogowej oraz rowerowej	
II.2.1.	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia na terenie Gminy Chełmno
II.2.2.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach dz. nr 6/6
II.2.3.	Przebudowa drogi gminnej w Kałdusie, dz. nr 42/15
II.2.4.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, dz. nr 38/10
II.2.5.	Przebudowa drogi gminnej Małe Łunawy – Nowawieś Chełmińska nr 060144C i nr 060146C
II.2.6.	Przebudowa drogi gminnej w Wielkich Łunawach dz. nr 38/1
II.2.7.	Przebudowa drogi gminnej Borówno – Gutlin – Różnowo, nr 060160C I 060162c
II.2.8.	Przebudowa drogi gminnej w Kolnie, nr 060124C
II.2.9.	Przebudowa drogi gminnej w Górnych Wymiarach
II.2.10.	Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówce, nr 060105C
II.2.11.	Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki, 060127C
II.2.12.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach nr dz. 72/3 i 17/2
II.2.13.	Przebudowa dróg gminnych w Klamrach, nr 060166C, 060168C, 060167C
II.2.14.	Przebudowa drogi gminnej Dolne Wymiary 060132C
II.2.15.	Przebudowa drogi gminnej Łęg 060137C
II.2.16.	Przebudowa drogi gminnej w Nowych Dobrach, nr, 060119C, dz. 826
II.2.17.	Przebudowa drogi gminnej Różnowo – Szukaj, nr 060159C
II.2.18.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, nr 060121C
II.2.19.	Przebudowa drogi gminnej w Starogrodzie Dolnym, dz. nr 735/1, 271
II.2.20.	Przebudowa drogi gminnej w Osnowie nr 060117C
II.2.21.	Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówce, nr 060103C
II.2.22.	Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki – Łęg, etap IV
II.2.23.	Przebudowa drogi gminnej Starogród Dolny – Bieńkówka, nr 060106C, 060104C
II.2.24.	Budowa chodnika w miejscowości Borówno przy drodze nr 550
II.2.25.	Budowa chodnika w Bieńkówce przy drodze 060104C i 060106C
II.2.26.	Budowa chodnika w Kałdusie przy drodze gminnej 60115C
II.2.27.	Budowa chodnika w Osnowie przy drodze gminnej nr 060117C
II.2.28.	Budowa ścieżki rowerowej w Klamrach, etap II
II.2.29.	Budowa ścieżki rowerowej Nowawieś – Wielkie Łunaw
II.2.30.	Budowa ścieżki rowerowej Starogród Dolny
II.2.31.	Budowa ścieżki rowerowej Kałdus – Chełmno przy drodze wojewódzkiej nr 550
Cel operacyjny II.3. Rozwój infrastruktury opartej na rozwiązaniach ekologicznych	
II.3.1.	Modernizacja źródeł ogrzewania w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Chełmno
II.3.2.	Budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Chełmno
II.3.3.	Wymiana pieców węglowych na terenie Gminy Chełmno
II.3.4.	Budowa sieci gazowej na terenie Gminy Chełmno
Cel strategiczny III. Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy poprzez aktywizację zawodową mieszkańców oraz przeprowadzenie działań promocyjnych	
Cel operacyjny III.1. Wsparcie osób nieaktywnych zawodowo	
III.1.1.	Kontynuacja działań aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych

Cel operacyjny III.2. Promocja gospodarcza gminy	
--	--

III.2.1.	Działania promocyjne terenów inwestycyjnych
----------	---

Źródło: *Opracowanie własne*

Rozdział IV.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Strategia definiuje oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia wraz ze wskazaniem źródeł ich pomiaru. Rezultaty to efekt planowanych działań, zmiany pożądane w kontekście podejmowanych interwencji. Rezultaty, tak jak cele są weryfikowalne i mierzalne. Oznacza to określenie rezultatów planowanych działań w ujęciu wskaźnikowym.

Wskaźniki to ważny element strategii przyczyniający się do jej efektywnej realizacji. Wskaźniki pokazują stopień realizacji przyjętych celów, opisanych za pomocą mierników.

Wskaźnik jest zmienną, która może przyjmować różne wartości, pozostającą w stałym związku z cechami analizowanych obiektów czy stanów rzeczy. Wskaźnik określa się jako miarę celu, który ma zostać osiągnięty, zaangażowanych zasobów, uzyskanego efektu, miernik jakości lub zmienną kontekstową.

Wskaźniki dla zaplanowanych działań określono z uwzględnieniem ich kształtowania się w czasie i przestrzeni, co pozwala na bieżący monitoring planowanych działań i lepsze ukierunkowanie na osiągnięcie założonych celów strategicznych.

Dla wszystkich wcześniej zdefiniowanych kierunków działań określono planowane rezultaty ich przeprowadzenia oraz wskaźniki wraz ze sposobem ich monitorowania, czyli podaniem źródła informacji, skąd wynikać będzie planowana do osiągnięcia wartość wskaźnika.

W poniższej tabeli dla każdego z zaplanowanych przedsięwzięć przypisano konkretne wskaźniki oraz źródła ich pomiaru.

Tabela 8. Planowane kierunki działań

Lp.	Kierunki działań	Rezultaty	Wskaźniki	Źródła pomiaru wskaźnika
Cel strategiczny I. Poprawa oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej oraz jakości edukacji, a także dostępu do usług społecznych i zdrowotnych				
Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej				
I.1.1.	Utworzenie Gminnego Ośrodka Kultury	1. Rozbudowa oferty kulturalnej dla mieszkańców. 2. Zapewnienie dostępu do dobrej jakości usług społecznych. 3. Rozwój infrastruktury społecznej służącej mieszkańcom.	1. Liczba wybudowanych obiektów kulturalnych – 1szt. 2. Liczba osób korzystających z wybudowanych obiektów kulturalnych – 1200/rok	- protokół odbioru robót budowlanych - ewidencja osób korzystających z powstałej infrastruktury kulturalnej
I.1.2.	Zwiększenie oferty kulturalnej dla mieszkańców Gminy Chelmino ze szczególnym uwzględnieniem seniorów	1. Rozbudowa oferty kulturalnej dla mieszkańców. 2. Zapewnienie dostępu do dobrej jakości usług społecznych. 3. Integracja mieszkańców gminy, w szczególności seniorów.	1. Liczba nowych ofert kulturalnych dla mieszkańców – 48 szt. 2. Liczba osób korzystających z utworzonych nowych ofert kulturalnych – 1200/rok	- ewidencja osób korzystających z oferty kulturalnej, listy obecności, dokumentacja zdjęciowa
I.1.3.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Małe Łunawy	1. Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców	1. Liczba wybudowanych świetlic wiejskich – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z wybudowanych świetlic wiejskich –135 os/rok	- protokół odbioru robót budowlanych - ewidencja osób korzystających ze świetlic wiejskich
I.1.4.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Osnowo	1. Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców.	1. Liczba wybudowanych świetlic wiejskich – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z wybudowanych świetlic wiejskich – 100/rok	- protokół odbioru robót budowlanych - ewidencja osób korzystających ze świetlic wiejskich
I.1.5.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowe Dobra	1. Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców.	1. Liczba wybudowanych świetlic wiejskich – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z wybudowanych świetlic wiejskich –180 osób/rok	- protokół odbioru robót budowlanych - ewidencja osób korzystających ze świetlic wiejskich
Cel operacyjny I.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej				
I.2.1.	Budowa kompleksu sportowego przy Szkole	1. Rozbudowa oferty sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców.	1. Liczba wybudowanej nowej infrastruktury sportowej – 1sz.	- protokół odbioru robót budowlanych

	Podstawowej w Małych Łunawach	2. Zapewnienie dostępu do dobrej jakości usług społecznych. 3. Rozwój infrastruktury społecznej służącej mieszkańcom.	2. Liczba osób korzystających z rozbudowanej infrastruktury sportowej – 150/rok	- ewidencja osób korzystających z rozbudowanej infrastruktury sportowej
I.2.2.	Doposażenie i modernizacja placów zabaw na terenie Gminy Chełmno	1. Rozbudowa oferty zabaw i rekreacji. 2. Stworzenie nowego miejsca spędzania czasu wolnego. 3. Zapewnienie dostępu do dobrej jakości usług społecznych. 4. Rozwój infrastruktury społecznej służącej mieszkańcom.	1. Liczba doposażonych i zmodernizowanych placów zabaw – 3 2. Liczba osób korzystających z doposażonych i zmodernizowanych placów zabaw – 300/rok	- protokół odbioru robót budowlanych - ewidencja osób korzystających z infrastruktury
Cel operacyjny I.3. Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej oraz organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów i nauczycieli				
I.3.1.	Doposażenie pracowni przedmiotowych	1. Wzrost poziomu nauczania w szkołach. 2. Poprawa wyników na egzaminach ósmoklasisty.	1. Liczba doposażonych pracowni przedmiotowych w szkołach podstawowych – 12	- protokół odbioru
I.3.2.	Organizacja zajęć dodatkowych w Szkołach Podstawowych (zajęcia wyrównawcze, rozwijające kompetencje kluczowe)	1. Wzrost poziomu nauczania w szkołach. 2. Poprawa wyników na egzaminach ósmoklasisty.	1. Liczba uczniów korzystających z zajęć doskonalących kompetencje kluczowe – 120 uczniów	- raport z realizacji zajęć doskonalących kompetencje kluczowe uczniów
I.3.3.	Organizacja szkoleń dla kadry nauczycielskiej Szkół Podstawowych	1. Wzrost poziomu nauczania w szkołach. 2. Wzrost poziomu kompetencji nauczycieli. 3. Poprawa wyników na egzaminach.	1. Liczba zorganizowanych szkoleń dla kadry nauczycielskiej – 40 szt. 2. Liczba nauczycieli korzystających ze szkoleń – 40 osób.	- ewidencja osób korzystających ze szkoleń
I.3.4.	Budowa sali gimnastycznej przy SP Podwiesk	1. Rozbudowa oferty sportowej dla uczniów i pozostałych mieszkańców. 2. Zwiększenie dostępu do dobrej jakości usług społecznych. 3. Rozwój infrastruktury społecznej służącej uczniom i pozostałym mieszkańcom.	1. Liczba wybudowanych obiektów sportowych przy szkołach – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z obiektów sportowych przy szkołach – 150 os./rok	- protokół odbioru robót budowlanych
Cel operacyjny I.4. Zwiększenie oferty usług społecznych oraz zdrowotnych				
I.4.1.	Zapewnienie opieki dla osób wymagających wsparcia i niesamodzielnych	1. Zapewnienie odpowiedniej opieki osobom potrzebującym wsparcia. 2. Odciążenie rodzin osób potrzebujących wsparcia w opiece nad nimi.	1. Liczba osób niesamodzielnych wspartych opieką – 5 os osób/rok	- ewidencja osób niesamodzielnych korzystających z opieki

		3. Poprawa jakości życia osób objętych usługami.		
I.4.2.	Utworzenie spółdzielni socjalnej	1. Poprawa komfortu życia mieszkańców. 2. Rozwój infrastruktury społecznej służącej mieszkańcom	1. Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych – 1 szt.	- protokół odbioru robót budowlanych - podpisane umowy z lokatorami
I.4.3.	Utworzenie Dziennego Domu Pobytu	1. Zapewnienie odpowiedniej opieki osobom potrzebującym wsparcia. 2. Odciążenie rodzin osób potrzebujących wsparcia w opiece nad nimi. 3. Poprawa jakości życia osób objętych usługami.	1. Liczba utworzonych DDP – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z DDP – 20 osób/rok	- protokół odbioru robót budowlanych - ewidencja osób korzystających z usług DDP
I.4.4.	Działania w zakresie wsparcia rodzin wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu (przeciwdziałanie przemocy, opieka, szkolenia)	1. Zapewnienie odpowiedniej opieki osobom potrzebującym wsparcia. 2. Odciążenie rodzin osób potrzebujących wsparcia w opiece nad nimi. 3. Poprawa jakości życia osób objętych usługami.	1. Liczba działań wspierających rodziny – 5 szt./rok 2. Liczba rodzin objętych wsparciem – 15 rodzin/rok	- ewidencja rodzin korzystających ze wsparcia
I.4.5.	Działania aktywizacyjne dla dzieci na bazie infrastruktury świetlic wiejskich	1. Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla uczniów. 2. Wzrost poczucia własnej wartości u uczniów. 3. Wzrost aktywizacji społecznej uczniów.	1. Liczba działań aktywizacyjnych dla dzieci – 42 szt./rok 2. Liczba dzieci uczestniczących w działaniach aktywizacyjnych – 420 osób/rok	- ewidencja dzieci korzystających z działań aktywizacyjnych, zdjęcia, listy obecności
I.4.6.	Organizacja cyklicznych programów profilaktycznych zdrowotnych	1. Zapobieganie zjawiskom szkodliwym. 2. Rozwój działań społecznych dla mieszkańców.	1. Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych – 11	- rejestr zorganizowanych programów profilaktycznych
I.4.7.	Dalsza współpraca z istniejącymi organizacjami pozarządowymi	1. Rozwój działalności organizacji pozarządowych na terenie gminy.	1. Liczba organizacji pozarządowych z którymi Gmina współpracuje – 3/rok	- rejestr organizacji pozarządowych
I.4.8.	Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci	1. Zapewnienie odpowiedniej opieki osobom potrzebującym wsparcia. 2. Odciążenie rodzin osób potrzebujących wsparcia w opiece nad nimi. 3. Poprawa jakości życia osób objętych usługami.	1. Liczba osób korzystających z placówki wsparcia dziennego dla dzieci - 15/rok	- listy obecności, - protokół zdawczo-odbiorczy.

I.4.9.	Utworzenie mieszkania chronionego	1. Poprawa komfortu życia mieszkańców. 2. Poprawa warunków lokalowych mieszkańców. 3. Rozwój infrastruktury społecznej służącej mieszkańcom.	1. Liczba wybudowanych mieszkań chronionych – 1 szt.	- protokół odbioru robót budowlanych
I.4.10	Utworzenie Klubu Dziecięcego na terenie Gminy Chełmno	1. Możliwość rozwoju zainteresowań wśród dzieci z terenu gminy. 2. Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu.	1. Liczba utworzonych Klubów Dziecięcych – 1 szt. 2. Liczba dzieci korzystających z Klubów Dziecięcych – 10/rok	- protokół odbioru robót budowlanych - ewidencja osób korzystających z infrastruktury dziecięcej
Cel strategiczny II. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i komunikacyjnej oraz zastosowanie rozwiązań ekologicznych				
Cel operacyjny II.1. Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej				
II.1.1.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Kłamry	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego. 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców. 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców.	1. Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej – 10 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.1.2.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Nowe Dobra	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego. 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców. 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców.	1. Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej – 5 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.1.3.	Budowa sieci wodno - kanalizacyjnej w miejscowości Starogród Dolny	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego. 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców. 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców.	1. Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej – km 5 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.1.4.	Tworzenie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Chełmno	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego. 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców. 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców. 4. Eliminacja uciążliwości związanych z korzystaniem z szamb.	1. Liczba wybudowanych oczyszczalni przydomowych – 10	- protokół odbioru robót budowlanych
II.1.5.	Przebudowa stacji poboru i uzdatniania wody w miejscowości Podwiesie wraz z modernizacją sieci wodociągowej na terenie Gminy Chełmno	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego. 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców. 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców.	1. Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody – 1 szt. 2. Długość przebudowanej sieci wodociągowej – 20 km	- protokół odbioru robót budowlanych
Cel operacyjny II.2. Poprawa bezpieczeństwa poprzez rozwój infrastruktury drogowej oraz rowerowej				
II.2.1.	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia na terenie Gminy Chełmno	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego. 2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców. 3. Spadek emisji gazów cieplarnianych	1. Liczba zmodernizowanych punktów oświetleniowych – 10 szt.	- protokół odbioru robót budowlanych

			2. Liczba nowych punktów oświetleniowych – 10 szt.	
II.2.2.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach dz. nr 6/6	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 0,120 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.3.	Przebudowa drogi gminnej w Kaldusie, dz. nr 42/15	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 0,200 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.4.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, dz. nr 38/10	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 0,250 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.5.	Przebudowa drogi gminnej Małe Łunawy – Nowawieś Chelmińska nr 060144C i nr 060146C	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 2,330 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.6.	Przebudowa drogi gminnej w Wielkich Łunawach dz. nr 38/1	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 0,200 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.7.	Przebudowa drogi gminnej Borówno – Gutlin – Różnowo, nr 060160C I 060162c	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 2,750 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.8.	Przebudowa drogi gminnej w Kolnie, nr 060124C	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa.	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 0,850 km	- protokół odbioru robót budowlanych

		3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.		
II.2.9.	Przebudowa drogi gminnej w Górnych Wymiarach	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 0,1500 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.10.	Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówce, nr 060105C	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 0,670 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.11.	Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki, 060127C	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 1,800 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.12.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach nr dz. 72/3 i 17/2	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 0,600 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.13.	Przebudowa dróg gminnych w Klamrach, nr 060166C, 060168C, 060167C	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	Długość przebudowanych dróg gminnych - 0,830 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.14.	Przebudowa drogi gminnej Dolne Wymiary 060132C	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 1,200 km	- protokół odbioru robót budowlanych

II.2.15.	Przebudowa drogi gminnej Łęg 060137C	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg. 	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 1,100 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.16.	Przebudowa drogi gminnej w Nowych Dobrach, nr, 060119C, dz. 826	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg. 	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 1,350 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.17.	Przebudowa drogi gminnej Różnowo – Szukaj, nr 060159C	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg. 	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 2,770 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.18.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, nr 060121C	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg. 	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 0,380 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.19.	Przebudowa drogi gminnej w Starogrodzie Dolnym, dz. nr 735/1, 271	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg. 	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 1,250 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.20.	Przebudowa drogi gminnej w Osnowie nr 060117C	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg. 	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 1,400 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.21.	Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówce, nr 060103C	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 	1. Długość przebudowanych dróg gminnych - 1,000 km	- protokół odbioru robót budowlanych

		4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.		
II.2.22.	Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki – Łęg, etap IV	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość przebudowany dróg gminnych – 0,700km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.23.	Przebudowa drogi gminnej Starogród Dolny – Bieńkówka, nr 060106C, 060104C	1. Poprawa stanu technicznego dróg. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 3. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg.	1. Długość wybudowanych chodników – 3,5 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.24.	Budowa chodnika w miejscowości Borówno przy drodze nr 550	1. Rozbudowa infrastruktury służącej pieszym na terenie gminy. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa pieszych.	1. Długość wybudowanych chodników – 1 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.25.	Budowa chodnika w Bieńkówce przy drodze 060104C i 060106C	1. Rozbudowa infrastruktury służącej pieszym na terenie gminy. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa pieszych.	1. Długość wybudowanych chodników – 3,5 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.26.	Budowa chodnika w Kałdusie przy drodze gminnej 60115C	1. Rozbudowa infrastruktury służącej pieszym na terenie gminy. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa pieszych.	1. Długość wybudowanych chodników – 1,5 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.27.	Budowa chodnika w Osnowie przy drodze gminnej nr 060117C	1. Rozbudowa infrastruktury służącej pieszym na terenie gminy. 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa pieszych.	1. Długość wybudowanych chodników – 1,5 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.28.	Budowa ścieżki rowerowej w Klamrach, etap II	1. Zwiększenie funkcjonalności podróży rowerem z uwagi na poprawę spójności ścieżek rowerowych. 2. Podniesienie komfortu jazdy na rowerze. 3. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 4. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin.	1. Długość wybudowanych ścieżek rowerowych – 2,760 km	- protokół odbioru robót budowlanych

II.2.29.	Budowa ścieżki rowerowej Nowawieś – Wielkie Łunawy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie funkcjonalności podróży rowerem z uwagi na poprawę spójności ścieżek rowerowych. 2. Podniesienie komfortu jazdy na rowerze. 3. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 4. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 	1. Długość wybudowanych ścieżek rowerowych – 6,0 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.30.	Budowa ścieżki rowerowej Starogród Dolny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie funkcjonalności podróży rowerem z uwagi na poprawę spójności ścieżek rowerowych. 2. Podniesienie komfortu jazdy na rowerze. 3. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 4. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 	1. Długość wybudowanych ścieżek rowerowych – 4,5 km	- protokół odbioru robót budowlanych
II.2.31.	Budowa ścieżki rowerowej Kaldus – Chełmno przy drodze wojewódzkiej nr 550	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie funkcjonalności podróży rowerem z uwagi na poprawę spójności ścieżek rowerowych. 2. Podniesienie komfortu jazdy na rowerze. 3. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. 4. Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin. 	1. Długość wybudowanych ścieżek rowerowych – 1,0 km	- protokół odbioru robót budowlanych
Cel operacyjny II.3. Rozwój infrastruktury opartej na rozwiązaniach ekologicznych				
II.3.1.	Modernizacja źródeł ogrzewania w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Chełmno	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. 2. Poprawa stanu środowiska naturalnego. 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców. 4. Spadek emisji gazów cieplarnianych. 	1. Liczba wymienionych źródeł ciepła – 4	- protokół odbioru
II.3.2.	Budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Chełmno	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu środowiska naturalnego. 2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców. 3. Spadek emisji gazów cieplarnianych. 	1. Liczba nowych instalacji OZE –110 szt.	- protokół odbioru montażu instalacji
II.3.3.	Wymiana pieców węglowych na terenie Gminy Chełmno	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. 2. Poprawa stanu środowiska naturalnego. 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców. 	1. Liczba wymienionych źródeł ciepła – 40/rok	- protokół odbioru, - rejestr wniosku do Programu „Czyste Powietrze”

II.3.4.	Budowa sieci gazowej na terenie Gminy Chełmno	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. 2. Poprawa stanu środowiska naturalnego. 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców. 4. Spadek emisji gazów cieplarnianych. 	1. Liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci gazowej – 50	- rejestr gospodarstw domowych korzystających z sieci gazowej
Cel strategiczny III. Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy poprzez aktywizację zawodową mieszkańców oraz przeprowadzenie działań promocyjnych				
Cel operacyjny III.1. Wsparcie osób nieaktywnych zawodowo				
III.1.1.	Kontynuacja działań aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost aktywizacji społeczno – zawodowej. 2. Zdobywanie nowych kwalifikacji zawodowych. 3. Zdobywanie nowych kompetencji społecznych. 4. Wzrost szans na znalezienie zatrudnienia. 	1. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zajęć podnoszących kwalifikacje zawodowe – 15/rok	- rejestr osób objętych wsparciem w zakresie zajęć podnoszących kwalifikacje
Cel operacyjny III.2. Promocja gospodarcza gminy				
III.2.1.	Działania promocyjne terenów inwestycyjnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskanie nowych inwestorów zewnętrznych. 2. Promocja gospodarcza gminy. 3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości. 4. Wzrost zatrudnienia. 5. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych. 6. Ożywienie gospodarcze gminy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba opracowanych materiałów reklamowych – 3 pakiety 2. Liczba zorganizowanych spotkań z przedsiębiorcami – 11 3. Liczba imprez targowych i wyjazdów promocyjnych – 3 	<ul style="list-style-type: none"> - protokół odbioru opracowanych materiałów reklamowych - raporty z przebiegu zorganizowanych spotkań z przedsiębiorcami oraz imprez targowych i wyjazdów

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział V.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

5.1. Jednostki polityki przestrzennej Gminy Chełmno

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Chełmno została określona w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełmno, na podstawie funkcji realizowanych na danym obszarze i ich wzajemnych relacji (ze szczególnym uwzględnieniem dominującego znaczenia jednej z nich).

W zakresie zróżnicowania przestrzeni gminy ustalono jej podział na następujące przestrzenne jednostki strukturalne:

Jednostka I – Osadniczo - rolnicza

Jednostka II – Osadniczo - ekologiczna

Jednostka III - Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Jednostka IV – Rolniczo - ekologiczna

Jednostka V - Ekologiczna

Jednostka I – Osadniczo – rolnicza - obejmuje wysoczyznowe fragmenty gminy położone w południowo-zachodniej i południowej części gminy Chełmno. Tereny o bardzo korzystnych warunkach rozwoju rolnictwa, zabudowane stosunkowo zwartymi rozwojowymi jednostkami osadniczymi: Starogród, Kałdus i Osnowo.

Jednostka II – Osadniczo – ekologiczna - jednostkę tworzą dwa główne pasma rozwojowe gminy ciągnące się wzdłuż dróg powiatowych nr 44439 i 44440 oraz. ciąg obejmujący wieś Borówno. Pasma południowe w części wschodniej gminy składa się z kilku terenów. Ukształtowane już pasma rozwojowe obejmują tereny najkorzystniejsze fizjograficznie do zabudowy. W obrębie jednostki wyznaczono największe obszary predysponowane do urbanizacji.

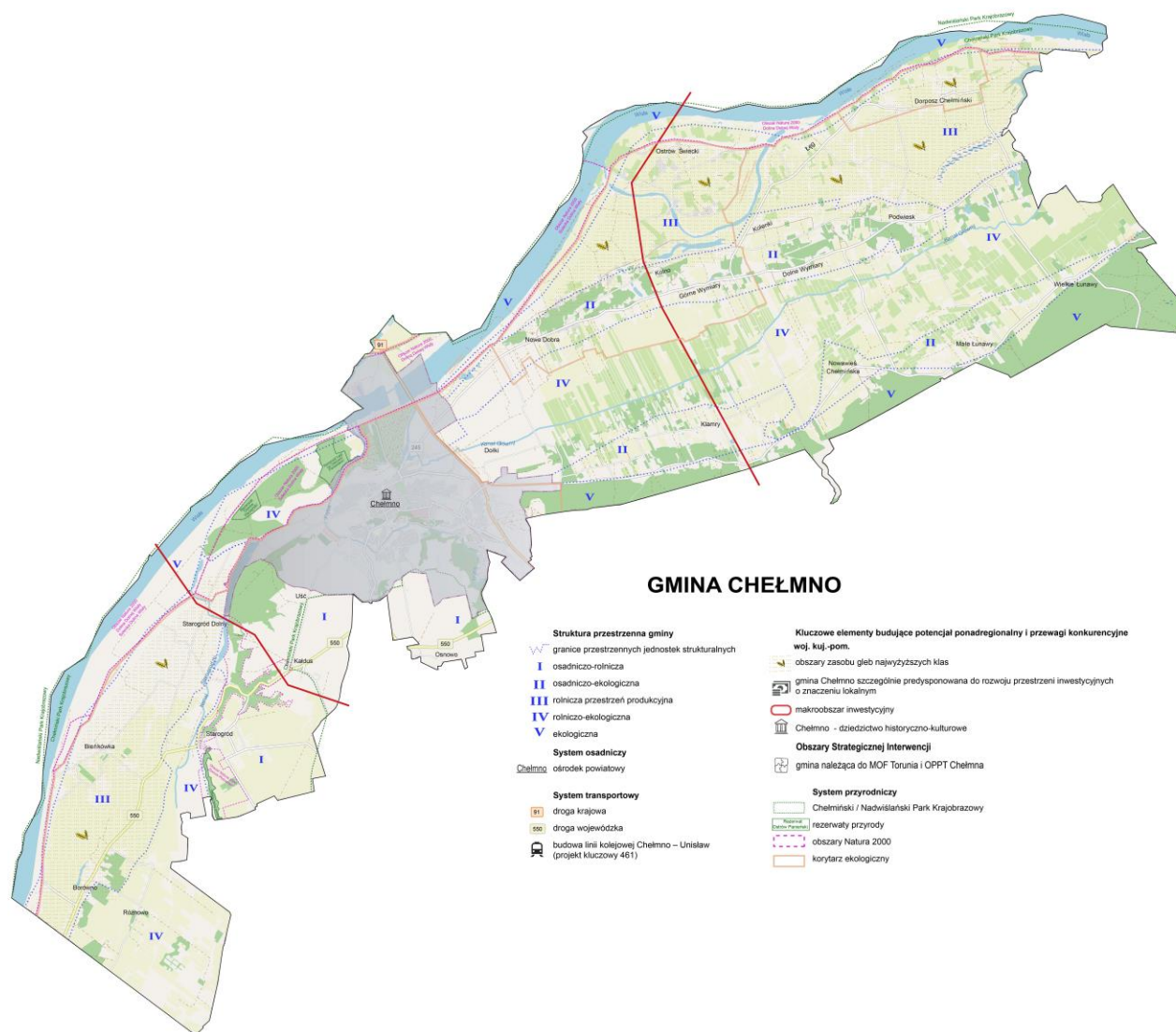
Jednostka III - Rolnicza przestrzeń produkcyjna - jednostka obejmująca tereny w obrębie pradoliny Wisły (dolnego tarasu) na nizinie wiejskiej i miejskiej, koncentrujące się w rejonie miejscowości: Bieńkówka, Borówno, Starogród Dolny, Ostrów Świecki, Łęg i Dorposz Chełmiński.

Jednostka IV – Rolniczo – ekologiczna - jednostka obejmuje dwa tereny - pierwszy z nich to rozległa przestrzeń we wschodniej części gminy poprzecinana systemem kanałów i rowów odwadniających, położona pomiędzy dwoma pasmami rozwojowymi jednostki osadniczo-ekologicznej. Drugi teren w obrębie jednostki, stanowiący pomocny fragment południowo-zachodniej części gminy, położony jest pomiędzy obszarem miasta Chełmno i wałem przeciwpowodziowym.

Jednostka V – Ekologiczna - dwoma charakterystycznymi rejonami występowania jednostki są obszar „międzywala” wzdłuż rzeki Wisły oraz obszar zboczy jarów i wąwozów w obrębie krawędzi pradoliny Wisły.

Poniższa mapa obrazuje rozmieszczenie powyżej opisanych przestrzennych jednostek strukturalnych na terenie gminy Chełmno.

Mapa 1. Jednostki polityki przestrzennej na terenie Gminy Chełmno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie © autorzy OpenStreetMap

5.2. Wizja rozwoju Gminy Chełmno i rozmieszczenie planowanych działań

WIZJA ROZWOJU GMINY CHEŁMNO

Gmina Chełmno w 2032 roku to gmina z rozwiniętą infrastrukturą i ofertą kulturalną, a także sportowo-rekreacyjną. To również Gmina o rozbudowanej infrastrukturze edukacyjnej wraz z dodatkowymi zajęciami dla uczniów i nauczycieli. To też Gmina, która zapewnia swoim mieszkańcom zwiększenie oferty usług społecznych oraz zdrowotnych.

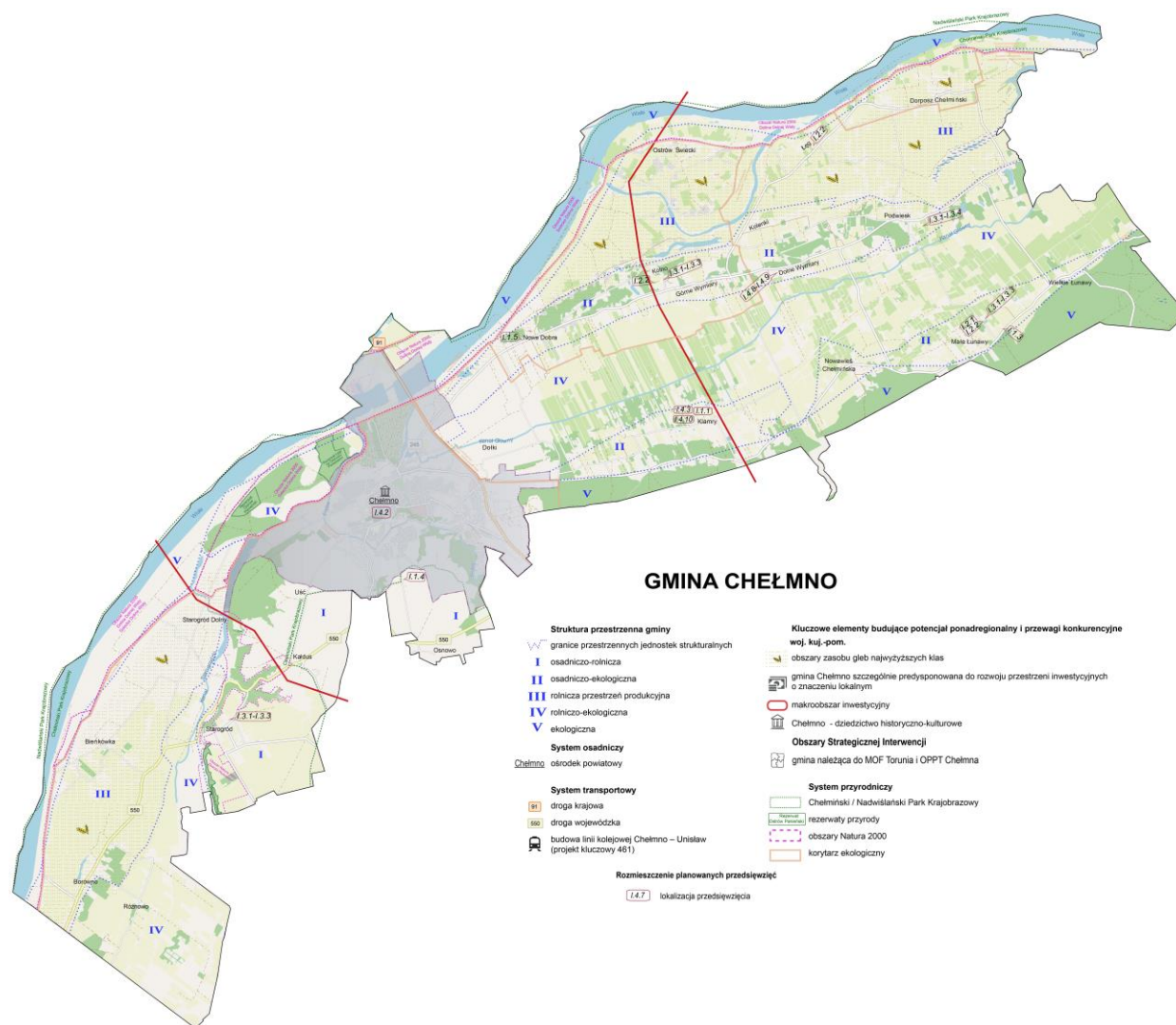
Gmina Chełmno w 2032 roku to Gmina o rozwiniętej infrastrukturze wodno-kanalizacyjnej z poprawionym stanem gospodarki wodno-ściekowej, komunikacyjnej poprzez poprawę bezpieczeństwa oraz rozwój infrastruktury drogowej i rowerowej, a także Gmina silnie stawiająca na rozwój infrastruktury opartej na rozwiązaniach ekologicznych.

Gmina Chełmno w 2032 roku to także miejsce o zwiększonym potencjale gospodarczym przez aktywnych zawodowo mieszkańców oraz dzięki przeprowadzonym działaniom promocyjnym.

Aby powyższa wizja mogła się ziścić, konieczna jest realizacja zaplanowanych działań, których planowane rozmieszczenie zobrazowano na poniższych mapach.

Mapa 2. Rozmieszczenie planowanych działań w sferze społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie © autorzy OpenStreetMap

Legenda

- I.1.1.   Utworzenie Gminnego Ośrodka Kultury
- I.1.3.   Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Małe Łunawy
- I.1.4.   Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Osnowo
- I.1.5.   Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowe Dobra
- I.2.1.   Budowa kompleksu sportowego przy Szkole Podstawowej w Małych Łunawach
- I.2.2.   Doposażenie i modernizacja placów zabaw na terenie Gminy Chełmno
- I.3.1.   Doposażenie pracowni przedmiotowych
- I.3.2.   Organizacja zajęć dodatkowych w Szkołach Podstawowych (zajęcia wyrównawcze, rozwijające kompetencje kluczowe)
- I.3.3.   Organizacja szkoleń dla kadry nauczycielskiej Szkół Podstawowych
- I.3.4.   Budowa sali gimnastycznej przy SP Podwiesk
- I.4.2.   Utworzenie spółdzielni socjalnej
- I.4.3.   Utworzenie Dziennego Domu Pobytu
- I.4.8.   Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- I.4.9.   Utworzenie mieszkania chronionego
- I.4.10.   Utworzenie Klubu Dziecięcego na terenie Gminy Chełmno

Ponadto w ramach planowanych działań w sferze społecznej będą realizowane działania „miękkie”, organizowane na obszarze całej gminy. Działania te to:

I.1.2. Zwiększenie oferty kulturalnej dla mieszkańców Gminy Chełmno ze szczególnym uwzględnieniem seniorów

I.4.4. Działania w zakresie wsparcia rodzin wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu (przeciwdziałanie przemocy, opieka, szkolenia)

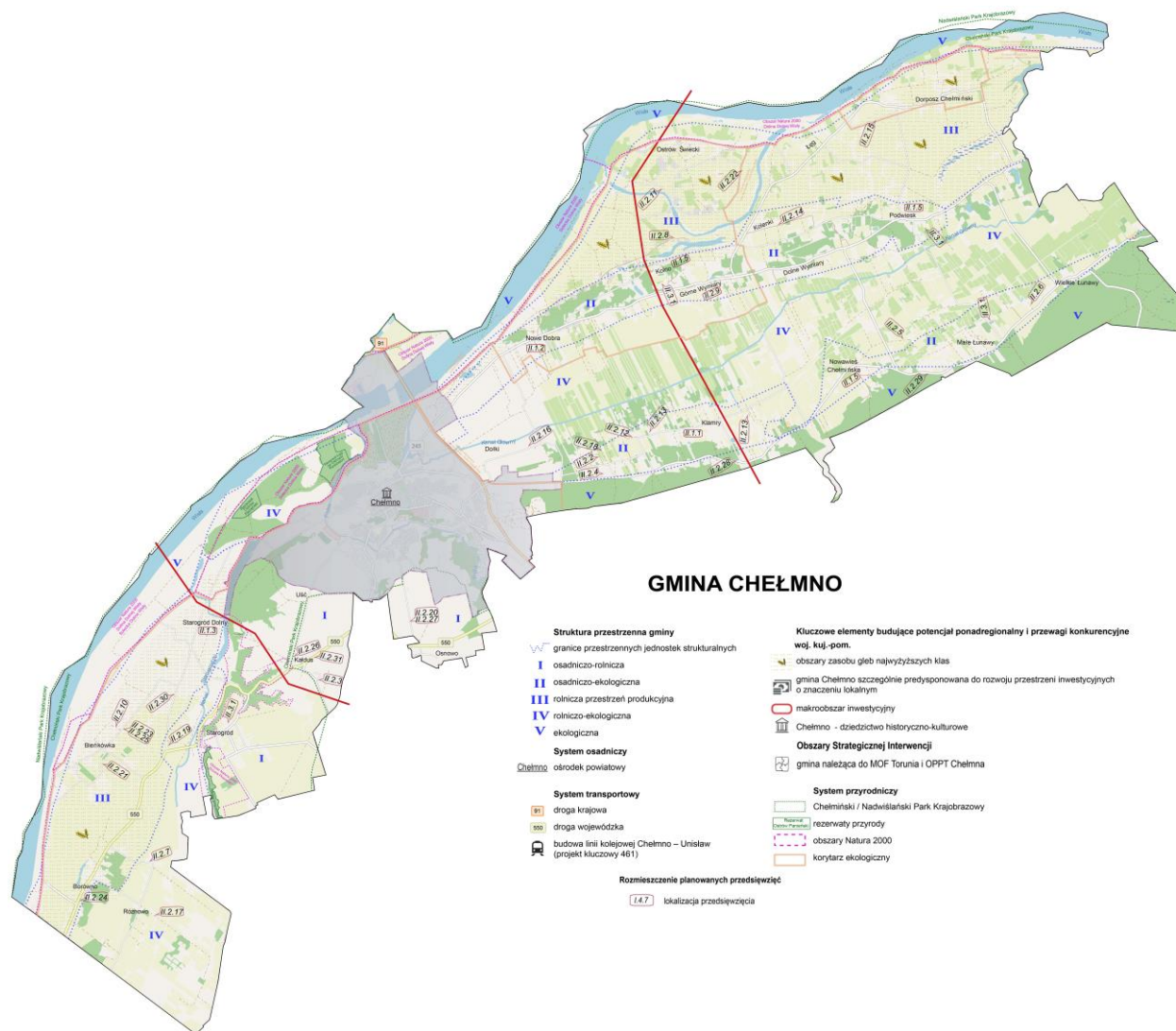
I.4.5. Działania aktywizacyjne dla dzieci na bazie infrastruktury świetlic wiejskich

I.4.6. Organizacja cyklicznych programów profilaktycznych zdrowotnych

I.4.7. Dalsza współpraca z istniejącymi organizacjami pozarządowymi

Działania te nie zostały zamieszczone na mapie.

Mapa 3. Rozmieszczenie planowanych działań w sferze przestrzennej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie © autorzy OpenStreetMap

Legenda

- II.1.1 Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Klamry
- II.1.2 Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Nowe Dobra
- II.1.3 Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Starogród Dolny
- II.1.5 Przebudowa stacji poboru i uzdatniania wody w miejscowości Podwiesk wraz z modernizacją sieci wodociągowej na terenie Gminy Chełmno
- II.2.2 Przebudowa drogi gminnej w Klamrach dz. nr 6/6
- II.2.3 Przebudowa drogi gminnej w Kałdusie, dz. nr 42/15
- II.2.4 Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, dz. nr 38/10
- II.2.5 Przebudowa drogi gminnej Małe Łunawy – Nowawieś Chełmińska nr 060144C i nr 060146C
- II.2.6 Przebudowa drogi gminnej w Wielkich Łunawach dz. nr 38/1
- II.2.7 Przebudowa drogi gminnej Borówno – Gutlin – Różnowo, nr 060160C I 060162c
- II.2.8 Przebudowa drogi gminnej w Kolnie, nr 060124C
- II.2.9 Przebudowa drogi gminnej w Górnych Wymiarach
- II.2.10 Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówce, nr 060105C
- II.2.11 Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki, 060127C
- II.2.12 Przebudowa drogi gminnej w Klamrach nr dz. 72/3 i 17/2
- II.2.13 Przebudowa dróg gminnych w Klamrach, nr 060166C, 060168C, 060167C

- II.2.14** Przebudowa drogi gminnej Dolne Wymiary 060132C
- II.2.15** Przebudowa drogi gminnej Łęg 060137C
- II.2.16** Przebudowa drogi gminnej w Nowych Dobrach, nr, 060119C, dz. 826
- II.2.17** Przebudowa drogi gminnej Różnowo – Szukaj, nr 060159C
- II.2.18** Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, nr 060121C
- II.2.19** Przebudowa drogi gminnej w Starogrodzie Dolnym, dz. nr 735/1, 271
- II.2.20** Przebudowa drogi gminnej w Osnowie nr 060117C
- II.2.21** Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówce, nr 060103C
- II.2.22** Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki – Łęg, etap IV
- II.2.23** Przebudowa drogi gminnej Starogród Dolny – Bieńkówka, nr 060106C, 060104C
- II.2.24** Budowa chodnika w miejscowości Borówno przy drodze nr 550
- II.2.25** Budowa chodnika w Bieńkówce przy drodze 060104C i 060106C
- II.2.26** Budowa chodnika w Kałdusie przy drodze gminnej 60115C
- II.2.27** Budowa chodnika w Osnowie przy drodze gminnej nr 060117C
- II.2.28** Budowa ścieżki rowerowej w Klamrach, etap II
- II.2.29** Budowa ścieżki rowerowej Nowawieś – Wielkie Łunawy
- II.2.30** Budowa ścieżki rowerowej Starogród Dolny

II.2.31 Budowa ścieżki rowerowej Kałdus – Chełmno przy drodze wojewódzkiej nr 550

II.3.1 Modernizacja źródeł ogrzewania w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Chełmno

Ponadto w ramach planowanych działań w sferze przestrzennej będą realizowane działania obejmujące obszar całej gminy. Działania te to:

II.1.4. Tworzenie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Chełmno

II.2.1. Modernizacja i rozbudowa oświetlenia na terenie Gminy Chełmno

II.3.2. Budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Chełmno

II.3.3. Wymiana pieców węglowych na terenie Gminy Chełmno

II.3.4. Budowa sieci gazowej na terenie Gminy Chełmno

Kierunki działań zaplanowane w sferze gospodarczej (III.1.1. – Kontynuacja działań aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych i III.2.1. – Działania promocyjne terenów inwestycyjnych) nie mają charakteru infrastrukturalnego dlatego też nie zostały one pokazane w ujęciu graficznym.

Ustalenia modelu struktury funkcjonalno – przestrzennej Gminy przedstawione na jednej mapie stanowią załącznik nr 3 do niniejszej Strategii.

Rozdział VI.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na terenie Gminy Chełmno dla poszczególnych jednostek przedstawiono w kolejnych podrozdziałach.

6.1. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w jednostce I – osadniczo-rolniczej

Dla **jednostki I – osadniczo - rolniczej** ustala się następujące zasady gospodarowania przestrzenią:

- pełna możliwość rozbudowy i modernizacji istniejących siedlisk i obiektów w strefach zabudowanych,
- ograniczona celowość powiększania obszaru zurbanizowanego wsi z uwagi na potrzebę ochrony wysokich klas gruntów rolnych,
- dążenie do maksymalnego rolniczego wykorzystania gruntów,
- zakaz wprowadzania nowej zabudowy o charakterze rozproszonym nie związanej z obsługą rolnictwa na tereny poza istniejącymi zagrodami rolnymi,
- zalecenie wprowadzania przeciwoerozyjnych zadrzewień śródpolnych.

6.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w jednostce II – osadniczo-ekologicznej

Dla **jednostki II – osadniczo - ekologicznej** ustala się następujące zasady gospodarowania przestrzenią:

- zagospodarowywanie terenów w strefie potencjalnego rozwoju w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- pełna możliwość rozbudów i modernizacji obiektów i urządzeń publicznych, istniejących siedlisk i obiektów w strefach zabudowanych i w obrębie istniejącej zabudowy rozproszonej,
- możliwość wtórnych podziałów i zagęszczania zabudowy już istniejącej,
- możliwość powiększania obszarów zurbanizowanych przy zachowaniu następujących zasad:
  - możliwa maksymalna ochrona istniejącej zieleni,
  - ochrona wartości kulturowych i krajobrazowych,
  - zalecenie uzupełniania i wzbogacania zielenią obszarów przeznaczanych pod zabudowę,
  - dążenie do pełnego uzbrojenia technicznego terenu,
- zasada zadrzewiania i zalesiania obszarów wskazanych do takiego sposobu zagospodarowania,
- dopuszczalność wprowadzania ekstensywnej i pojedynczej zabudowy o funkcji nieuciążliwej w strefy zadrzewione,
- zasada strefowania zabudowy, tj. koncentracji różnorodnych funkcji (mieszkaniowej, mieszkaniowej z działalnością gospodarczą, przemysłowo-handlowej w zespoły wzajemnie izolowane zielenią publiczną i zielenią realizowaną w obrębie działek,
- zasada koncentracji usług i funkcji publicznych.

6.3. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Dla **jednostki III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej** ustala się następujące zasady gospodarowania przestrzenią:

- teren przeznaczony do produkcji rolniczej z preferencją ekologicznych metod gospodarowania,
- możliwość rozbudowy i modernizacji istniejących siedlisk i gospodarstw, zarówno funkcjonujących w strukturze wsi, jak i rozproszonych,
- ograniczenie tworzenia nowych siedlisk poza strefą zabudowaną i strefą potencjalnego rozwoju,
- porządkowanie, modernizacja i rozbudowa systemów infrastruktury technicznej,
- dopuszczalność stosowania indywidualnych i zespołowych systemów oczyszczania lub gromadzenia i wywozu ścieków,
- preferowanie zasad i form zabudowy nawiązujących do tradycji lokalnej,
- ochrona istniejącej zieleni,
- zadrzewianie i zakrzewianie terenów wokół istniejących siedlisk.

6.4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w jednostce IV – rolniczo - ekologicznej

Dla **jednostki IV – rolniczo - ekologicznej** ustala się następujące zasady gospodarowania przestrzenią:

- pełna ochrona, modernizacja i bieżące utrzymanie istniejących systemów kanałów i rowów odwadniających,
- podstawowe przeznaczenie to gospodarka rolna z pełną ochroną istniejącej zieleni,
- działania na rzecz intensyfikacji zadrzewień śródpolnych,
- zasada zachowania i utrwalania istniejącej rozproszonej zabudowy, o charakterze zagród i związanej bezpośrednio z rolnictwem, usytuowanej w sposób zapewniający bezpieczeństwo przeciwpowodziowe przy normalnych okresowych stanach alarmowych,
- dopuszczalność realizacji nowej zabudowy w systemie rozproszonym, akceptowanej ze względów historycznych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- możliwość stosowania indywidualnych i lokalnych oczyszczalni ścieków, dopuszczalność stosowania indywidualnego gromadzenia i wywozu ścieków,
- troska o zachowanie i nawiązywanie do tradycyjnych i historycznych form oraz charakteru zabudowy,
- zachowanie istniejących, tradycyjnych i historycznych podziałów terenu,
- akceptacja charakterystycznych „sięgaczy” komunikacyjnych - dróg dojazdowych do zabudowy rozproszonej z dróg publicznych,
- preferowanie rozwoju agroturystyki.

6.5. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w jednostce V – ekologicznej

Dla **jednostki V – ekologicznej** ustala się następujące zasady gospodarowania przestrzenią:

a) „międzywala”:

- teren użytkowany rolniczo, bez upraw wieloletnich i terenów ornych, okresowo zalewany wodami Wisły,
- zasada ekologicznej gospodarki rolnej,
- zakaz prowadzenia nasadzeń drzew i krzewów, wygradzania terenów itp.,
- zalecenie stałego nadzoru nad istniejącym zadrzewieniem i zakrzewieniem,

- zakaz wprowadzania jakiegokolwiek zabudowy, zarówno o charakterze trwałym, jak i tymczasowym,
- obowiązek ochrony wałów przeciwpowodziowych, dróg dojazdowych i urządzeń wałowych.

b) w strefie krawędziowej pradoliny Wisły:

- teren upraw leśnych, lasów- ochronnych i terenów: leśnych o szczególnym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego,
- działanie na rzecz prawidłowej ekologicznej gospodarki leśnej, maksymalizacji dolesień i nowych zalesień,
- preferowanie rozwoju wybranych form turystyki i rekreacji z wyłączeniem obszarów lasów ochronnych,
- zakaz wprowadzania jakiegokolwiek zabudowy, zarówno o charakterze trwałym, jak i tymczasowym, z wyłączeniem obiektów bezpośrednio związanych z gospodarką leśną.

Tabela 9. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w danej jednostce

L.p.	Kierunki działań	Jednostka przestrzenna, na której planuje się lokalizację przedsięwzięcia	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w danej jednostce
Cel strategiczny I. Poprawa oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej oraz jakości edukacji, a także dostępu do usług społecznych i zdrowotnych			
Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej			
I.1.1.	Utworzenie Gminnego Ośrodka Kultury	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
I.1.2.	Zwiększenie oferty kulturalnej dla mieszkańców Gminy Chełmno ze szczególnym uwzględnieniem seniorów	Cała gmina	Działanie o charakterze społecznym, polegające na rozbudowie oferty kulturalnej Gminy Chełmno. Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie.
I.1.3.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Małe Łunawy	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
I.1.4.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Osnowo	Jednostka I	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce I – osadniczo-rolniczej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.1. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
I.1.5.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowe Dobra	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2.

			Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
Cel operacyjny I.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej			
I.2.1.	Budowa kompleksu sportowego przy Szkole Podstawowej w Małych Łunawach	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
I.2.2.	Doposażenie i modernizacja placów zabaw na terenie Gminy Chełmno	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
Cel operacyjny I.3. Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej oraz organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów i nauczycieli			
I.3.1.	Doposażenie pracowni przedmiotowych	Jednostki I i II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce I – osadniczo-rolniczej oraz Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tych jednostkach zostały przedstawione w podrozdziałach 6.1. i 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
I.3.2.	Organizacja zajęć dodatkowych w Szkołach Podstawowych (zajęcia wyrównawcze, rozwijające kompetencje kluczowe)	Jednostki I i II	Działanie o charakterze społecznym, polegające na organizacji zajęć dodatkowych w szkołach podstawowych działających na terenie Gminy Chełmno. Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie.
I.3.3.	Organizacja szkoleń dla kadry nauczycielskiej Szkół Podstawowych	Jednostki I i II	Działanie o charakterze społecznym, polegające na organizacji szkoleń dla kadry nauczycielskiej szkół podstawowych działających na terenie Gminy Chełmno. Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie.

I.3.4.	Budowa sali gimnastycznej przy SP Podwiesk	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
Cel operacyjny I.4. Zwiększenie oferty usług społecznych oraz zdrowotnych			
I.4.1.	Zapewnienie opieki dla osób wymagających wsparcia i niesamodzielnych	Cała gmina	Działanie o charakterze społecznym, polegające na oferowaniu wsparcia dla osób niesamodzielnych na terenie Gminy Chełmno. Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie.
I.4.2.	Utworzenie spółdzielni socjalnej	Chełmno	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, realizowane na terenie miasta Chełmna. Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie.
I.4.3.	Utworzenie Dziennego Domu Pobytu	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
I.4.4.	Działania w zakresie wsparcia rodzin wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu (przeciwdziałanie przemocy, opieka, szkolenia)	Cała gmina	Działanie o charakterze społecznym, polegające na realizacji zadań w zakresie wsparcia rodzin wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu (przeciwdziałanie przemocy, opieka, szkolenia). Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie.
I.4.5.	Działania aktywizacyjne dla dzieci na bazie infrastruktury świetlic wiejskich	Cała gmina	Działanie o charakterze społecznym, mające na celu aktywizację dzieci na bazie infrastruktury świetlic wiejskich. Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie.
I.4.6.	Organizacja cyklicznych programów profilaktycznych zdrowotnych	Cała gmina	Działanie o charakterze społecznym, mające na celu organizację cyklicznych programów profilaktycznych zdrowotnych.

			Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie.
I.4.7.	Dalsza współpraca z istniejącymi organizacjami pozarządowymi	Cała gmina	Działanie o charakterze społecznym, mające na celu dalszą współpracę z istniejącymi organizacjami pozarządowymi. Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie.
I.4.8.	Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
I.4.9.	Utworzenie mieszkania chronionego	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
I.4.10.	Utworzenie Klubu Dziecięcego na terenie Gminy Chełmno	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
Cel strategiczny II. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i komunikacyjnej oraz zastosowanie rozwiązań ekologicznych			
Cel operacyjny II.1. Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej			
II.1.1.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Klamry	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.1.2.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Nowe Dobra	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w

			zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.1.3.	Budowa sieci wodno - kanalizacyjnej w miejscowości Starogród Dolny	Jednostki I i III	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce I – osadniczo-rolniczej oraz Jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tych jednostkach zostały przedstawione w podrozdziałach 6.1. i 6.3. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.1.4.	Tworzenie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Chełmno	Cała gmina	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, planowane do realizacji na terenie całej Gminy Chełmno. Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na zmianę sposobu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.
II.1.5.	Przebudowa stacji poboru i uzdatniania wody w miejscowości Podwiesk wraz z modernizacją sieci wodociągowej na terenie Gminy Chełmno	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
Cel operacyjny II.2. Poprawa bezpieczeństwa poprzez rozwój infrastruktury drogowej oraz rowerowej			
II.2.1.	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia na terenie Gminy Chełmno	Cała gmina	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, planowane do realizacji na terenie całej Gminy Chełmno. Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na zmianę sposobu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.
II.2.2.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach dz. nr 6/6	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.3.	Przebudowa drogi gminnej w Kałdusie, dz. nr 42/15	Jednostka I	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce I – osadniczo-rolniczej. Ustalenia i rekomendacje w

			zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.1. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.4.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, dz. nr 38/10	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.5.	Przebudowa drogi gminnej Małe Łunawy – Nowawieś Chełmińska nr 060144C i nr 060146C	Jednostki II i IV	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej oraz Jednostce IV – rolniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tych jednostkach zostały przedstawione w podrozdziałach 6.2. i 6.4. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.6.	Przebudowa drogi gminnej w Wielkich Łunawach dz. nr 38/1	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.7.	Przebudowa drogi gminnej Borówno – Gutlin – Różnowo, nr 060160C I 060162c	Jednostki III i IV	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz Jednostce IV – rolniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tych jednostkach zostały przedstawione w podrozdziałach 6.3. i 6.4. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.8.	Przebudowa drogi gminnej w Kolnie, nr 060124C	Jednostka III	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.3.

			Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.9.	Przebudowa drogi gminnej w Górnych Wymiarach	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.10.	Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówce, nr 060105C	Jednostka III	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.3. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.11.	Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki, 060127C	Jednostki III i IV	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz Jednostce IV – rolniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tych jednostkach zostały przedstawione w podrozdziałach 6.3. i 6.4. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.12.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach nr dz. 72/3 i 17/2	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.13.	Przebudowa dróg gminnych w Klamrach, nr 060166C, 060168C, 060167C	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.

II.2.14.	Przebudowa drogi gminnej Dolne Wymiary 060132C	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.15.	Przebudowa drogi gminnej Łęg 060137C	Jednostka III	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.3. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.16.	Przebudowa drogi gminnej w Nowych Dobrach, nr, 060119C, dz. 826	Jednostka IV	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce IV – rolniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.4. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.17.	Przebudowa drogi gminnej Różnowo – Szukaj, nr 060159C	Jednostka IV	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce IV – rolniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.4. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.18.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, nr 060121C	Jednostka II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.19.	Przebudowa drogi gminnej w Starogrodzie Dolnym, dz. nr 735/1, 271	Jednostki III i IV	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz Jednostce IV – rolniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie

			kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tych jednostkach zostały przedstawione w podrozdziałach 6.3. i 6.4. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.20.	Przebudowa drogi gminnej w Osnowie nr 060117C	Jednostka I	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce I – osadniczo-rolniczej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.1. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.21.	Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówce, nr 060103C	Jednostka III	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.3. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.22.	Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki – Łęg, etap IV	Jednostka III	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.3. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.23.	Przebudowa drogi gminnej Starogród Dolny – Bieńkówka, nr 060106C, 060104C	Jednostka III	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.3. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.24.	Budowa chodnika w miejscowości Borówno przy drodze nr 550	Jednostka III	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki

			<p>przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.3.</p> <p>Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.</p>
II.2.25.	Budowa chodnika w Bieńkówce przy drodze 060104C i 060106C	Jednostka III	<p>Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce III – rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.3.</p> <p>Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.</p>
II.2.26.	Budowa chodnika w Kałdusie przy drodze gminnej 60115C	Jednostka I	<p>Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce I – osadniczo-rolniczej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.1.</p> <p>Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.</p>
II.2.27.	Budowa chodnika w Osnowie przy drodze gminnej nr 060117C	Jednostka I	<p>Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce I – osadniczo-rolniczej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.1.</p> <p>Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.</p>
II.2.28.	Budowa ścieżki rowerowej w Klamrach, etap II	Jednostka II	<p>Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.2.</p> <p>Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.</p>
II.2.29.	Budowa ścieżki rowerowej Nowawieś – Wielkie Łunawy	Jednostki II i V	<p>Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce II – osadniczo-ekologicznej oraz Jednostce V – ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tych jednostkach zostały przedstawione w podrozdziałach 6.2. i 6.5.</p> <p>Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.</p>

II.2.30.	Budowa ścieżki rowerowej Starogród Dolny	Jednostka IV	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce IV – rolniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.4. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.2.31.	Budowa ścieżki rowerowej Kałdus – Chełmno przy drodze wojewódzkiej nr 550	Jednostka I	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce I – osadniczo-rolniczej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tej jednostce zostały przedstawione w podrozdziale 6.1. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
Cel operacyjny II.3. Rozwój infrastruktury opartej na rozwiązaniach ekologicznych			
II.3.1.	Modernizacja źródeł ogrzewania w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Chełmno	Jednostki I i II	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, które zostanie zrealizowane w Jednostce I – osadniczo-rolniczej oraz Jednostce II – osadniczo-ekologicznej. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w tych jednostkach zostały przedstawione w podrozdziałach 6.1. i 6.2. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania jednostki.
II.3.2.	Budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Chełmno	Cała gmina	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, planowane do realizacji na terenie całej Gminy Chełmno. Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na zmianę sposobu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.
II.3.3.	Wymiana pieców węglowych na terenie Gminy Chełmno	Cała gmina	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, planowane do realizacji na terenie całej Gminy Chełmno. Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na zmianę sposobu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.
II.3.4.	Budowa sieci gazowej na terenie Gminy Chełmno	Cała gmina	Działanie o charakterze infrastrukturalnym, planowane do realizacji na terenie całej Gminy Chełmno. Przedsięwzięcie w żaden sposób nie wpływa na zmianę sposobu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.
Cel strategiczny III. Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy poprzez aktywizację zawodową mieszkańców oraz przeprowadzenie działań promocyjnych			
Cel operacyjny III.1. Wsparcie osób nieaktywnych zawodowo			

III.1.1.	Kontynuacja działań aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych	Cała Gmina	Działanie o charakterze społeczno-gospodarczym, którego celem jest kontynuacja działań aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania Gminy.
Cel operacyjny III.2. Promocja gospodarcza gminy			
III.2.1.	Działania promocyjne terenów inwestycyjnych	Cała Gmina	Działanie o charakterze społeczno-gospodarczym, którego celem jest wypromowanie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Chelmno. Przedsięwzięcie jest zgodne z zasadami rozwoju i zagospodarowania Gminy.

Źródło: Opracowanie własne

Wskazane w niniejszym rozdziale ustalenia i rekomendacje w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej na terenie Gminy Chełmno wskazują zasady, jakimi należy się kierować przy planowaniu i realizacji zaplanowanych w niniejszej strategii przedsięwzięć.

Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia infrastrukturalne wpisują się w założenia i zasady rozwoju i zagospodarowania wynikające z zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełmno.

Rozdział VII.

Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Warunkiem efektywnej polityki rozwoju jest pogłębiona diagnoza terytoriów, czyli rozpoznanie zasobów endogenicznych i potencjałów, możliwych do wykorzystania do rozwoju, a także określenia barier rozwojowych i obszarów, które należałoby wesprzeć, co umożliwi większe różnicowanie i lepsze dopasowanie interwencji w zależności od specyfiki tych terytoriów. W ten sposób identyfikowane są obszary wsparcia, w tym o szczególnym charakterze, tzw. obszary strategicznej interwencji.

Schemat 3. Obszary strategicznej interwencji – sposób rozumienia, rodzaje i sens ich identyfikacji

Źródło: *Strategia Rozwoju Gminy – poradnik praktyczny*

Według ustawy, obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne.

Na poziomie regionalnym Samorząd Województwa kujawsko-pomorskiego wyznaczył własne obszary strategicznej interwencji.

7.1. „Strategia Przyspieszenia 2030+”

Strategia rozwoju jest najważniejszym dokumentem, który opracowuje Samorząd Województwa celem wyznaczenia kierunków rozwoju województwa na najbliższe lata. Kierunki te będą realizowane poprzez bardzo różne działania władz, ale także innych podmiotów zainteresowanych rozwojem.

Dla województwa strategia jest zbiorem wiedzy o potrzebach województwa oraz o tym, w jaki sposób zamierza je realizować. Jako, że jest to strategia dla całego województwa, skupia się na działaniach, z których efektów skorzystają wszyscy lub większość jego mieszkańców.

7.2. Wyzwania rozwojowe województwa kujawsko-pomorskiego wynikające ze Strategii Przyspieszenia 2030+

W wyniku prac diagnostycznych zawartych w Strategii Przyspieszenia 2030+ zidentyfikowano następujące wyzwania rozwojowe:

- 1) Poprawa poziomu rozwoju społecznego mieszkańców województwa.
- 2) Dostosowanie kierunków rozwoju województwa do transformacji demograficznej i konsekwencji starzenia społeczeństwa.
- 3) Rozwój gospodarczy.
- 4) Wzrost innowacyjności gospodarki województwa.
- 5) Poprawa dostępności zewnętrznej oraz wykorzystanie potencjału logistycznego województwa.
- 6) Poprawa dostępności komunikacyjnej stolic województwa z terenu całego województwa.
- 7) Wzmocnienie potencjału Bydgoszczy i Torunia jako ośrodków współodpowiedzialnych za rozwój społeczno-gospodarczy i konkurencyjność województwa.
- 8) Nowoczesny sektor rolno-spożywczy.
- 9) Rozwój uzdrowisk.
- 10) Powszechna dostępność technologii informacyjnych.
- 11) Zapewnienie dobrego stanu powietrza.
- 12) Zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.
- 13) Bezpieczeństwo i transformacja energetyczna.
- 14) Odbudowa gospodarki regionu po epidemii COVID-19.

7.3. Wizja rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego

Istotą funkcjonowania i rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego jest zapewnienie jak najwyższej jakości życia jego mieszkańców.

Zakłada się, że końcowym efektem kształtowania jakości życia mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego będzie przede wszystkim wzrost zamożności społeczeństwa, jak również większa satysfakcja z możliwości realizacji aspiracji życiowych na jego terenie i komfort zamieszkiwania w regionie o dobrym stanie środowiska oraz wysokiej jakości oferowanych usług.

Pierwszym filarem „Strategii Przyspieszenia 2030+” jest konieczność przewyższenia problemu wciąż zbyt niskiego poziomu rozwoju społecznego.

Drugim filarem jest dążenie do poprawy stanu rozwoju gospodarczego województwa.

Trzeci filar stanowią działania na rzecz zapewnienia warunków dla wysokiej jakości życia oraz konkurencyjności gospodarki, związanych z jakością przestrzeni województwa.

Oprócz tych trzech filarów określających dziedziny „Strategii Przyspieszenia 2030+”, należy wskazać obszar zagadnień wspólnych dla nich (horyzontalnych) i tworzących między nimi powiązania i relacje, które są niezbędne do sprawnego funkcjonowania województwa, jako spójnego systemu społeczno-gospodarczego o integralnej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Zalicza się do nich zagadnienia dotyczące: bezpieczeństwa, cyfryzacji, transportu publicznego oraz współpracy wszystkich podmiotów i środowisk na rzecz rozwoju, tworzące czwarty filar.

Tabela 10. Filary „Strategii Przyspieszenia 2030+” oraz ich rola w kształtowaniu jakości życia i konkurencyjności gospodarki

Filary Strategii Przyspieszenia 2030+			
Rozwój społeczny	Zrównoważony rozwój gospodarczy	Kształtowanie przestrzeni	Sprawne funkcjonowanie systemów
Kształtuje jakość życia związaną z umiejętnościami i aktywnością mieszkańców	Kształtuje jakość życia związaną z dochodami gospodarstw domowych i zdolnością samorządów do inwestowania	Kształtuje jakość życia związaną ze stanem środowiska oraz zagospodarowaniem przestrzeni	Kształtuje jakość życia związaną z dostępnością, zaufaniem społecznym i instytucjonalnym, jakością i odpowiedzialnością zarządzania, poczuciem bezpieczeństwa
Kształtuje konkurencyjność gospodarki związaną z umiejętnościami i zaangażowaniem mieszkańców	Kształtuje konkurencyjność gospodarki związaną z jej nowoczesnością i różnorodnością	Kształtuje konkurencyjność gospodarki związaną z atrakcyjnością dla lokalizacji działalności gospodarczych	Kształtuje konkurencyjność gospodarki związaną z otwartością regionu i prorozwojowymi postawami wszystkich interesariuszy

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Biorąc pod uwagę powyższe zapisy finalne efekty Strategii Przyspieszenia 2030+ to:

- 1) Wzrost zamożności mieszkańców.
- 2) Możliwości realizacji aspiracji życiowych na terenie województwa.
- 3) Komfort zamieszkiwania w regionie o dobrym stanie środowiska i wysokiej jakości oferowanych usług.

7.4. Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego

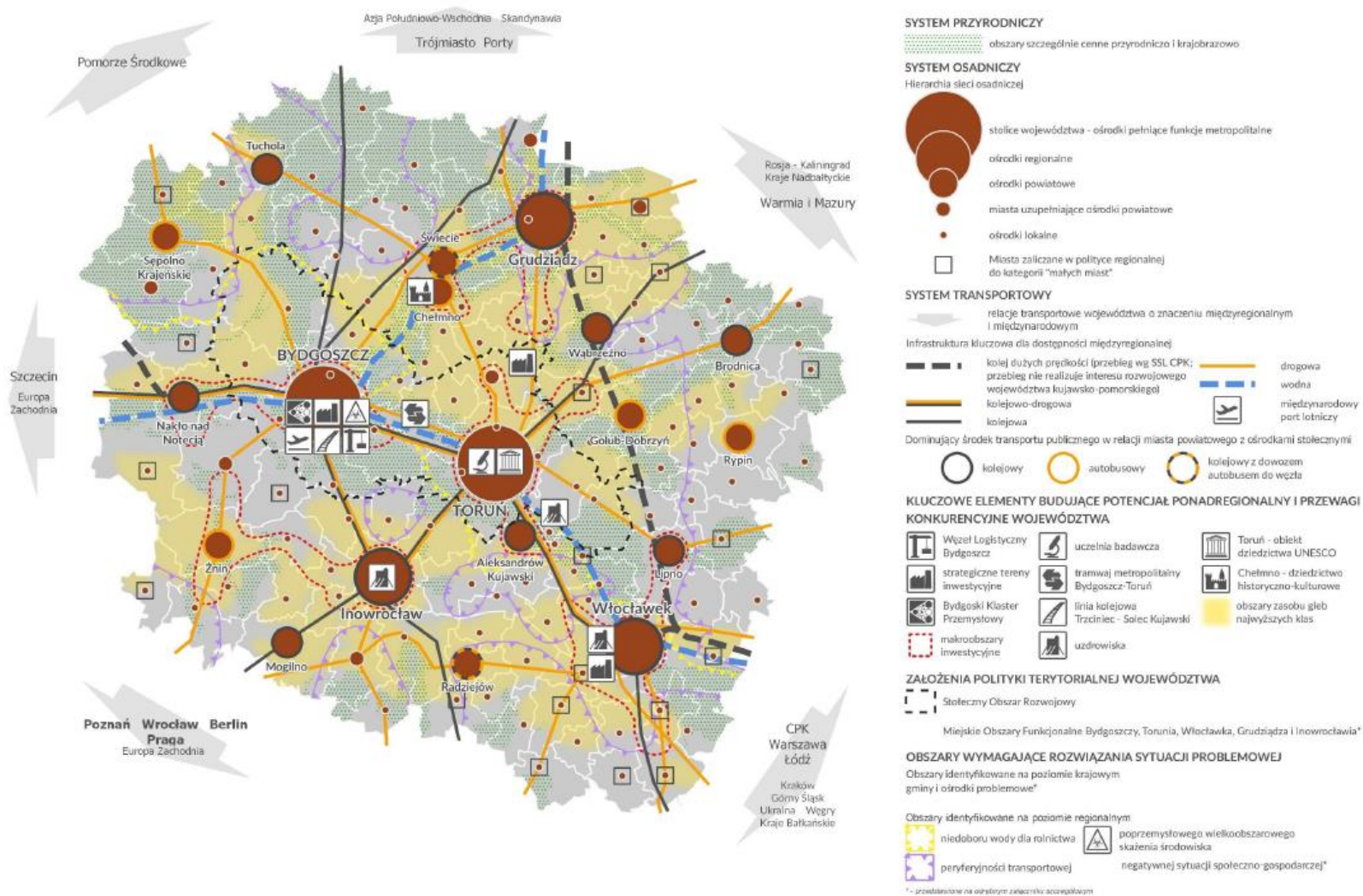
Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przedstawia sposób jego funkcjonowania i rozwoju do roku 2030 na podstawie zbioru podstawowych założeń, zasad i relacji. Dodatkowo określa niezbędne działania w przestrzeni społeczno-gospodarczej województwa.

W/w koncepcja zawiera sześć podstawowych elementów, stanowiących ogólne ramy rozwoju regionu. Są to:

- **system przyrodniczy** – obszary kluczowe ze względu na charakter walorów środowiskowych;
- **system osadniczy** – stymulowanie rozwoju obszarów i dziedzin funkcjonowania życia społecznego i gospodarczego;
- **system transportowy** – relacje transportowe o znaczeniu międzyregionalnym, międzynarodowym oraz sposób organizacji relacji wewnątrzwojewódzkich, w tym wskazanie dominującego środka transportu publicznego w relacji węzły powiatowe – stolicy województwa;
- **kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa** – możliwość uruchomienia nowych procesów rozwojowych, znacząco zwiększających możliwości rozwoju województwa;

- **zidentyfikowane obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej** – obecność ograniczeń rozwojowych na tyle ważnych, że mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi województwa jako spójnemu systemowi społeczno-gospodarczemu;
- **założenia polityki terytorialnej województwa** – zbiór zasad, które dotyczą świadomego różnicowania polityki rozwoju w ujęciu terytorialnym w powiązaniu z hierarchią sieci osadniczej, na bazie miejskich obszarów funkcjonalnych. Formułują one metodę identyfikacji zasięgu przestrzennego poszczególnych obszarów różnicowania interwencji oraz dziedziny wsparcia dla poszczególnych kategorii obszarów.

Mapa 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

System przyrodniczy:

System przyrodniczy województwa stanowi kluczowy zasób w zakresie ochrony, utrzymania, rozwoju i wzmocnienia walorów środowiskowych województwa. „Strategia Przyspieszenia 2030+” wyraża wolę dążenia do zachowania różnorodności biologicznej i krajobrazowej regionu dla przyszłych pokoleń, co najmniej na obecnym poziomie. Nie oznacza to braku możliwości realizacji infrastruktury niezbędnej dla rozwoju społeczno-gospodarczego w obszarach cennych przyrodniczo. Jednakże każdorazowo powinna ona być realizowana w sposób optymalny środowiskowo.

Zapobieganie, względnie minimalizowanie niekorzystnych skutków działalności prowadzonych przez człowieka na terenie województwa jest jednym z podstawowych działań polityki regionalnej. Uznano, iż w praktyce założenia te będą osiągnięte poprzez obowiązujący obecnie system przyrodniczy, składający się z dwóch „podsystemów” – **obszarów prawnie chronionych** oraz leżących poza systemem obszarów chronionych, **korytarzy ekologicznych**. Uwzględnienie tych dwóch podsystemów w modelu funkcjonalno-przestrzennym rozwoju województwa pozwoli na dalszy rozwój regionu z poszanowaniem jego bioróżnorodności i walorów krajobrazowych, a w konsekwencji umożliwi jego trwałą i zrównoważony rozwój.

Na terenie Gminy Chełmno znajdują się obszary szczególnie cenne przyrodniczo i krajobrazowo, do których należą:

- **Dolina Dolnej Wisły,**
- **Zbocza Płutowskie.**

Ponadto przez teren Gminy Chełmno przebiega korytarz ekologiczny Lasy Brodnickie - Dolina Wisły KPn-14B.

System osadniczy:

Sieć osadniczą województwa kujawsko-pomorskiego tworzą 52 miasta dość równomiernie rozmieszczone w przestrzeni województwa, które koncentrują 59% mieszkańców regionu oraz 3419 zamieszkiwanych miejscowości wiejskich. Województwo charakteryzuje się czytelną hierarchią jednostek osadniczych, w której identyfikuje się pięć głównych poziomów:

- ośrodki stołeczne województwa – Bydgoszcz i Toruń
- ośrodki regionalne – Włocławek, Grudziądz, Inowrocław
- ośrodki powiatowe – Aleksandrów Kujawski, Brodnica, Chełmno, Golub-Dobrzyń, Lipno, Mogilno, Nakło nad Notecią, Radziejów, Rypin, Sępólno Krajeńskie, Świecie, Tuchola, Wąbrzeźno, Żnin
- ośrodki uzupełniające ośrodki powiatowe - Więcbork, Chełmża, Łasin, Strzelno, Nowe, Szubin
- ośrodki lokalne – pozostałe miasta, nie zaliczone do wyższych poziomów hierarchicznych oraz miejscowości wiejskie stanowiące siedziby gmin

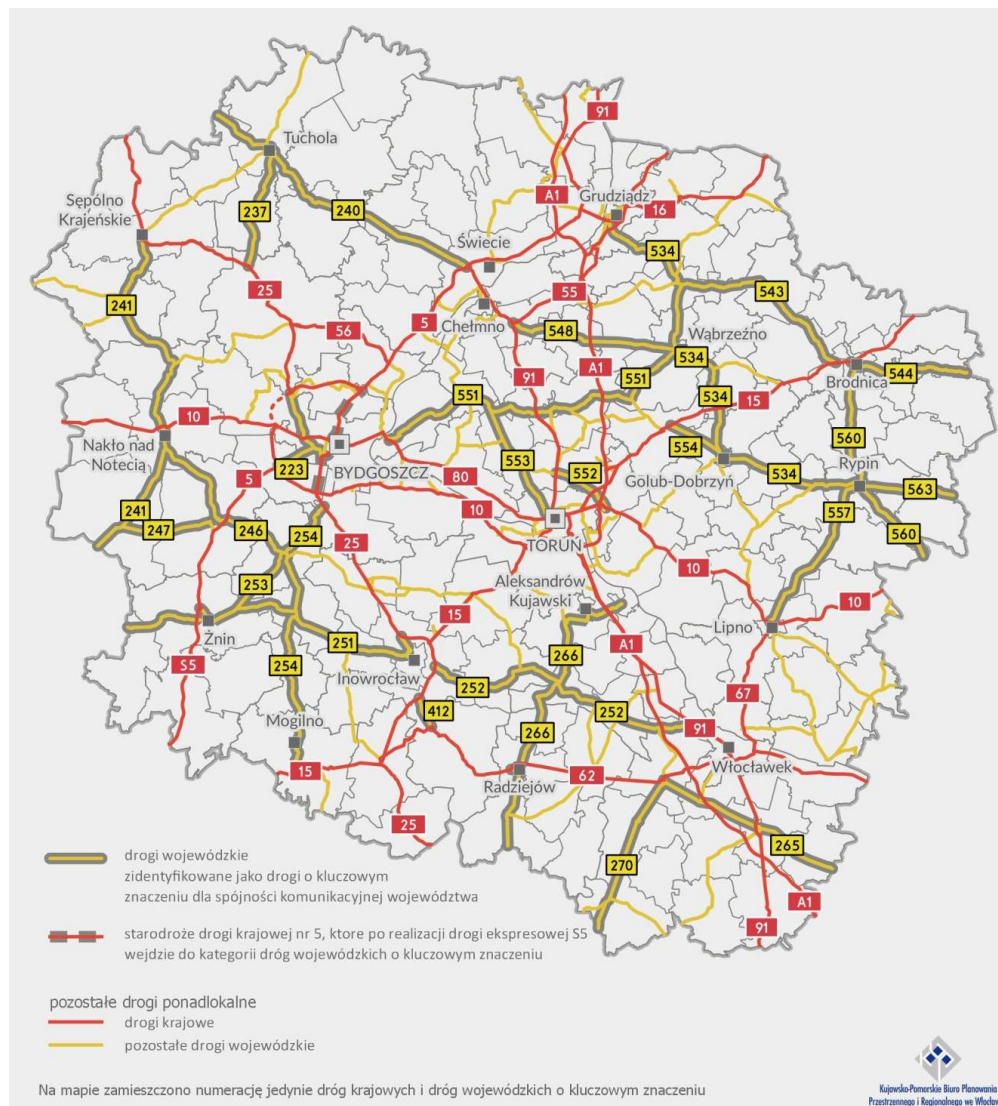
Gmina ma siedzibę w mieście Chełmno, który jest ośrodkiem powiatowym.

System transportowy:

Uczestnictwo województwa kujawsko-pomorskiego w procesach rozwojowych kraju, Europy i świata, a także prawidłowy i zrównoważony terytorialnie rozwój województwa, warunkowane są funkcjonowaniem sprawnego systemu transportowego w powiązaniach wewnątrzregionalnych, międzyregionalnych i krajowych, a więc powiązaniach wewnętrznych i zewnętrznych, które wzajemnie się przenikają i uzupełniają. System wymaga zapewnienia infrastruktury transportowej oraz realizacji transportu, w tym zwłaszcza organizacji i prowadzenia transportu publicznego, zapewniającego pełną i swobodną dostępność mieszkańców całego województwa do ośrodków usług wszystkich rodzajów, w tym szczególnie do stolic województwa kujawsko-pomorskiego. Na poniższej mapie przedstawiono identyfikację dróg wojewódzkich, kluczowych dla zapewnienia spójności komunikacyjnej województwa w okresie obowiązywania „Strategii Przyspieszenia 2030+”. Wskazane drogi powinny być traktowane priorytetowo w polityce rozwoju sieci drogowej.

Przez teren Gminy Chełmno nie przebiega żadna droga wojewódzka o kluczowym znaczeniu dla zapewnienia spójności komunikacyjnej województwa. Warto jednak wspomnieć, że istotnymi ciągami komunikacyjnymi przebiegającymi przez Gminę Chełmno są: droga krajowa nr 91, droga wojewódzka nr 248.

Mapa 5. Identyfikacja dróg wojewódzkich kluczowych dla zapewnienia spójności komunikacyjnej województwa w okresie do roku 2030

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa:

W modelu funkcjonalno-przestrzennym rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego identyfikuje się miejsca, obiekty i dziedziny rozwoju specyficzne dla województwa, a przez to szczególnie istotne dla jego rozwoju. Zidentyfikowane poniżej dotyczą bądź zagadnień o szczególnie dużym znaczeniu regionalnym, bądź szczególnie dobrze eksponowanych w skali kraju, względnie impulsów nowych o spodziewanym na tyle dużym znaczeniu, że będą oddziaływać na rozwój w skali całego województwa lub znacznej jego części. Są to następujące zagadnienia:

- 1) Uczelnia badawcza – jako narzędzie wykorzystania szansy wynikającej z faktu nadania Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika w Toruniu tytułu uczelni badawczej jako jednej z dziesięciu w kraju.
- 2) Strategiczne tereny inwestycyjne – jako narzędzie wykorzystania specyficznych uwarunkowań wybranych terenów inwestycyjnych do rozwoju gospodarczego regionu:
  - a. Centralny Park Inwestycyjny Dźwierzno – potencjalnie najbardziej atrakcyjny wielkoobszarowy teren inwestycyjny w skali kraju,
  - b. Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny – ośrodek silnego rozwoju innowacyjności i wielodziedzinowej współpracy gospodarczej,
  - c. Brzeska Strefa Gospodarcza – ośrodek rozwoju gospodarczego w rejonie o stosunkowo niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej.
- 3) Makroobszary inwestycyjne – strefy rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności.
- 4) Bydgoski Klaster Przemysłowy – krajowy lider branży narzędziowej i przetwórstwa tworzyw polimerowych.
- 5) Obszar zasobu gleb najwyższych klas – rolnicza przestrzeń produkcyjna jako narzędzie wykorzystania szansy, wynikającej z bycia jednym z krajowych liderów w dziedzinie produkcji żywności.
- 6) Toruń – obiekt Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO.
- 7) Chełmno – Pomnik Historii oraz ośrodek dziedzictwa historyczno-kulturowego.
- 8) Uzdrowiska: Ciechocinek, Inowrocław, Wieniec Zdrój – jako narzędzie wykorzystania szansy, wynikającej z bycia jednym z krajowych liderów w dziedzinie lecznictwa uzdrowiskowego.
- 9) Węzeł Logistyczny Bydgoszcz jako narzędzie wykorzystania szansy wynikającej z przebiegu przez region multimodalnych międzynarodowych szlaków transportowych, umożliwiających powiązanie regionu z m.in. portami morskimi w Trójmieście.
- 10) Tramwaj metropolitalny relacji Bydgoszcz – Toruń jako narzędzie służące wykorzystaniu szansy wynikającej z bliskiego położenia dwóch ośrodków regionalnych, umożliwiającej wykorzystanie i integrację łącznego potencjału tych miast.
- 11) Linia kolejowa Trzciniec – Port Lotniczy – Solec Kujawski jako narzędzie służące wykorzystaniu szansy rozwoju gospodarczego i wzrostu konkurencyjności, wynikającej z możliwości zbudowania spójnego układu transportu kolejowego oraz powiązanie transportu kolejowego z lotniczym.

Na terenie Gminy Chełmno częściowo znajduje się makroobszar inwestycyjny – jego lokalizacja wynika z mapy „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”. Mianem „makroobszarów inwestycyjnych” określono rejony skupień już obecnie funkcjonujących stref gospodarczych i parków przemysłowych, obszarów inwestycyjnych, wciąż oferujących rezerwy terenowe oraz lokalizacji predestynowanych do wyznaczenia w przyszłości terenów inwestycyjnych.

Ponadto w północnej części Gminy Chełmno zidentyfikowano obszar zasobu gleb najwyższych klas – rolniczą przestrzeń produkcyjną. Wynika to również z mapy „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”. Rolnicza przestrzeń produkcyjna, w połączeniu z korzystnymi uwarunkowaniami pozaprzemysłowymi stanowi bardzo istotny potencjał, który zamierza się wykorzystywać także w kolejnych latach do tworzenia przewag konkurencyjnych w dziedzinie gospodarki.

Ponadto zgodnie z poniższą mapą Gmina Chełmno znalazła się wśród gmin szczególnie predysponowanych do rozwoju przestrzeni inwestycji o znaczeniu lokalnym.

Mapa 6. Koncepcja rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Zidentyfikowane obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej:

W przestrzeni województwa kujawsko-pomorskiego identyfikuje się obszary, na których rozpoznano występowanie niekorzystnych zjawisk, o charakterze i natężeniu na tyle istotnym, że powinny zostać uznane za bariery rozwojowe nie tylko obszarów, na których identyfikuje się ich występowanie, ale również pośrednio całego województwa.

W koncepcji rozwoju województwa wskazuje się cztery zagadnienia wymagające rozwiązania sytuacji problemowej, w zakresie:

- negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej,
- gospodarowania zasobami wody na terenie województwa ze szczególnym uwzględnieniem skrajnego niedoboru wody dla rolnictwa,
- peryferyjności transportowej,
- przemysłowego wielkoobszarowego skażenia środowiska.

Obszary występowania powyższych problemów należy utożsamiać z kategorią „obszarów strategicznej interwencji” w rozumieniu „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030”.

Gmina Chełmno nie należy do obszarów o negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Są to zidentyfikowane w przestrzeni województwa obszary wymagające poprawy negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej, stanowią miejsca występowania problemów niskiego poziomu rozwoju społecznego, niskiego poziomu przedsiębiorczości oraz nakładających się na nie, występujących obecnie i prognozowanych w ciągu najbliższych lat, procesów starzenia się społeczeństwa cechujących się ponadprzeciętnym natężeniem.

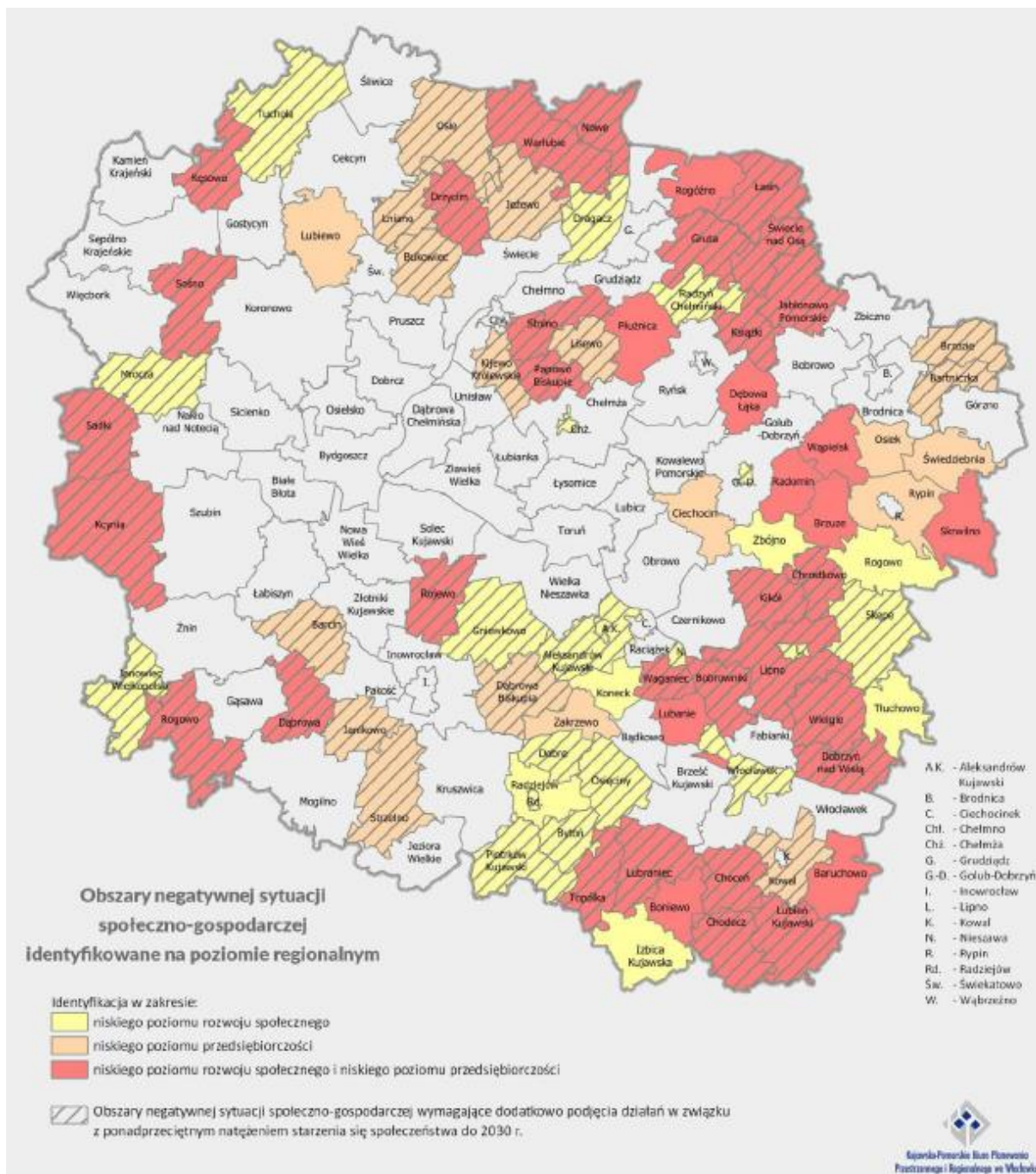
Ponadto Gmina Chełmno nie została zaklasyfikowana do obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa, co wynika z mapy „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”.

Gmina Chełmno nie została zakwalifikowana jako obszar peryferyjności transportowej.

Gmina nie zalicza się również do obszarów przemysłowego wielkoobszarowego skażenia środowiska.

Na terenie Gminy Chełmno został zlokalizowany jeden projekt kluczowy. Wykaz projektów kluczowych stanowi identyfikację przedsięwzięć, które zostały uznane za niezbędne dla powodzenia przyspieszenia rozwoju i w zakresie których Samorząd Województwa jest zdeterminowany do ich prowadzenia lub zabiegania o nie. Wykaz obejmuje projekty znane na etapie tworzenia „Strategii Przyspieszenia 2030+”. **Zidentyfikowanym projektem jest projekt nr 461 „Pakiet projektów mających na celu realizację nowej infrastruktury kolejowej na rzecz spójności województwa”, a dokładnie projekt nr IV „Budowa linii kolejowej Chełmno – Unisław – Stworzenie ciągu Bydgoszcz – Unisław – Chełmno (Kolej+)”.** Zrealizowanie tej kluczowej inwestycji może stanowić istotne uwarunkowanie rozwojowe Gminy.

Mapa 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – uszczegółowienie dotyczące obszarów wymagających rozwiązania sytuacji problemowej zidentyfikowanych na poziomie regionalnym w zakresie negatywnej sytuacji społecznej

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Mapa 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – uszczegółowienie dotyczące obszarów wymagających rozwiązania sytuacji problemowej zidentyfikowanych na poziomie krajowym

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Założenia polityki terytorialnej województwa:

„Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020. Plan Modernizacji 2020+” wprowadziła do polityki regionalnej województwa instrument „polityki terytorialnej”, który w ostatnich latach był realnie stosowany w prowadzeniu polityki rozwoju województwa. Polityka terytorialna polega na różnicowaniu działań wobec poszczególnych terytoriów w województwie, w tym wobec miast i ich obszarów oddziaływania, na podstawie ich oczekiwanej roli i znaczenia w systemie społeczno-gospodarczym województwa, zakładając koncentrację wsparcia na tych działalnościach, które realizują interes rozwoju województwa adekwatny do pozycji danego miasta i jego obszaru oddziaływania (wychodzi się tu z hierarchizacji sieci osadniczej, a więc z zadań typowych dla każdego z poziomów i z charakteru relacji pomiędzy miastami, a ich obszarami funkcjonalnymi).

Polityka terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego w okresie programowania 2021-2027 realizowana będzie w ujęciu następujących poziomów:

- poziom służący rozwojowi funkcji o znaczeniu regionalnym (realizowanych dla mieszkańców i obszaru całego województwa) i ponadregionalnym (tworzących relacje i powiązania międzyregionalne i międzynarodowe),
- (II) poziom związany z budowaniem relacji wewnętrznych i podnoszeniem potencjału rozwojowego miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich (Bydgoszcz i Toruń) oraz (III) poziom związany z budowaniem relacji wewnętrznych i podnoszeniem potencjału rozwojowego miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków regionalnych (Włocławek, Grudziądz, Inowrocław),
- (IV) poziom związany z miastami powiatowymi oraz obszarami powiązаныmi z nimi funkcjonalnie (za które na poziomie powiatowym należy uznać obszary powiatów), mający na celu przede wszystkim kształtowanie warunków dla wysokiej jakości życia (przede wszystkim w zakresie usług publicznych typowych dla poziomu powiatu) oraz konkurencyjności gospodarczej i rynków pracy na poziomie powiatów,
- (V) poziom dotyczący rozwoju na płaszczyźnie lokalnej, związany z inicjatywami oddolnymi realizowanymi w oparciu o liderów lokalnych (obszar objęty Lokalnymi Strategiami Rozwoju), który odpowiada zasięgowi działania poszczególnych lokalnych grup działania (LGD).

Gmina Chełmno przynależy do MOF Torunia (poziom II) oraz OPPT Chełmna (poziom IV).

Mapa 9. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – uszczegółowienie dotyczące miejskich obszarów funkcjonalnych

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Mapa 10. Poziomy polityki terytorialnej (dla poziomów I – IV) oraz obszary prowadzenia polityki terytorialnej (OPPT)

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

7.5. Cele i kierunki rozwoju województwa

Celem nadrzędnym „Strategii Przyspieszenia 2030+” jest „Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich”.

Powyższy cel osiągnięty zostanie przez koncentrację działań w czterech obszarach tematycznych rozwoju:

- 1) **Spoleczeństwo** – w ramach tego obszaru zakłada się poprawę poziomu rozwoju społecznego, głównie w aspekcie zmian postaw społecznych i rozwoju edukacji. Celami operacyjnymi tego obszaru są: edukacja, aktywność społeczna, zdrowie, kultura i sport.

Obszar ten wyróżnia dwa cele główne:

- **Skuteczna edukacja.**
- **Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo.**

- 2) **Gospodarka** – w ramach tego obszaru dążyć się będzie do rozwoju i unowocześnienia gospodarki województwa, który jest warunkiem wzrostu jego konkurencyjności w aspekcie miejsca zamieszkania. Celem operacyjnym tego obszaru jest: jakościowy i ilościowy rozwój przedsiębiorczości.

Obszar ten wyróżnia jeden cel główny:

- **Konkurencyjna gospodarka.**

- 3) **Przestrzeń** – obszar ten ma za zadanie zapewnienie wysokiej jakości życia oraz konkurencyjności gospodarki, w zagadnieniach związanych z jakością przestrzeni województwa. Celami operacyjnymi tego obszaru są: dostępność usług, infrastruktury transportowej, przestrzeni dla rozwoju gospodarczego, wykorzystania potencjałów endogenicznych w rozwoju lokalnym.

Obszar ten wyróżnia jeden cel główny:

- **Dostępna przestrzeń i czyste środowisko.**

- 4) **Spójność** – obszar ten zmierza do zapewnienia wysokiej sprawności funkcjonowania systemu społeczno-gospodarczego, tak by przestrzeń województwa była spójna komunikacyjnie, bezpieczna i odporna na zagrożenia. Jednocześnie cechą realizowanych w województwie procesów powinna być innowacyjność, przy jednoczesnej nowoczesności struktur. Celami operacyjnymi tego obszaru są: informatyzacja (cyfryzacja), bezpieczeństwo publiczne, transport publiczny, współpraca na rzecz rozwoju regionu.

Obszar ten wyróżnia jeden cel główny:

- **Spójne i bezpieczne województwo.**

W ramach poszczególnych celów głównych, sformułowano cele operacyjne, które zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tabela 11. Cel nadrzędny, cele główne oraz cele operacyjne „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+”

Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich				
1. Skuteczna edukacja	2. Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo	3. Konkurencyjna gospodarka	4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko	5. Spójne i bezpieczne województwo
11. Podniesienie jakości kształcenia i wychowania 12. Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach 13. Kształtowanie środowiska edukacyjnego 14. Rozwój szkolnictwa wyższego	21. Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego 22. Rozwój wrażliwy społecznie 23. Zdrowie 24. Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe 25. Sport i aktywność fizyczna	31. Odbudowa gospodarki po COVID-19 32. Innowacyjna gospodarka – nauka, badania i wdrożenia 33. Rozwój przedsiębiorczości 34. Rozwój sektora rolno-spożywczego 35. Rozwój turystyki 36. Internacjonalizacja gospodarki 37. Nowoczesny rynek pracy	41. Infrastruktura rozwoju społecznego 42. Środowisko przyrodnicze 43. Przestrzeń kulturowa 44. Przestrzeń dla gospodarki 45. Infrastruktura transportu 46. Infrastruktura techniczna 47. Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne 48. Potencjały endogeniczne	51. Transport publiczny 52. Cyfryzacja 53. Bezpieczeństwo 54. Współpraca dla rozwoju regionu

Źródło: *Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*

7.6. Obszary Strategicznej Interwencji w województwie kujawsko-pomorskim

„Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030” kontynuuje wprowadzoną w „KSRR 2010-2020” ideę obszarów strategicznej interwencji (OSI). OSI są obecnie wiązane bezpośrednio z zasadą koncentracji terytorialnej, która z kolei jest definiowana jako „ukierunkowanie interwencji w ramach polityki regionalnej na rzecz wsparcia ograniczonej liczby terytoriów”. Uzasadnieniem tej zasady jest fakt, że każdy obszar charakteryzuje się określonymi wyzwaniami, barierami bądź potencjałami, których rozwój jest szczególnie istotny z punktu widzenia spójności regionu bądź kraju. Obszary te charakteryzują się zbiorem cech (funkcjonalnych, społeczno-gospodarczych, przestrzennych i innych), które w sposób pozytywny lub negatywny wyodrębniają je z otoczenia, co pozwala określić granice tego obszaru.

W „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030” wskazano następujące OSI, które dotyczą województwa kujawsko-pomorskiego:

- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Dodatkowo KSRR 2030 dopuszcza na poziomie polityki regionalnej danego województwa identyfikację obszarów strategicznej interwencji będących odpowiedzią na problemy rozwojowe, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Obszary Strategicznej Interwencji wskazywane w polityce regionalnej województwa kujawsko-pomorskiego do realizacji w okresie do roku 2030, przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 12. Obszary Strategicznej Interwencji na terenie województwa kujawsko-pomorskiego ustanowione do roku 2030

Nazwa OSI	Wyjaśnienia	Rodzaj OSI wg KSRR2030	Możliwy rodzaj instrumentu wsparcia / mechanizmu uzgodnień	Przynależność Gminy Chełmno do danego OSI
Zidentyfikowane na poziomie krajowym, wobec których politykę rozwoju adekwatną do przedmiotu delimitacji prowadzi Rada Ministrów RP				
Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze	Przynależność miast wg materiałów ministerstwa właściwego ds. prowadzenia polityki regionalnej (aktualnie opublikowana przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Rozwoju – „Zaktualizowana imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze”).	Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze	Określany z poziomu polityki krajowej	NIE
Obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Przynależność miast wg materiałów ministerstwa właściwego ds. prowadzenia polityki regionalnej (aktualnie opublikowana przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Rozwoju – „Zaktualizowana lista gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, programowanie 2021-2027”).	Obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Określany z poziomu polityki krajowej	NIE
Zidentyfikowane na poziomie wojewódzkim, wobec których politykę rozwoju adekwatną do przedmiotu delimitacji prowadzi Samorząd Województwa				
Miejski obszar funkcjonalny Torunia	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”	Miejski obszar funkcjonalny	Instrument ZIT lub IIT/ Interwencja na podstawie uzgadnianego dokumentu programowego	TAK
Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Miejski obszar funkcjonalny	Instrument ZIT lub IIT/ Interwencja na podstawie uzgadnianego dokumentu programowego	NIE

	województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”			
Miejski obszar funkcjonalny Włocławka	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”	Miejski obszar funkcjonalny	Instrument ZIT lub IIT/ Interwencja na podstawie uzgadnianego dokumentu programowego	NIE
Miejski obszar funkcjonalny Grudziądz	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”	Miejski obszar funkcjonalny	Instrument ZIT lub IIT/ Interwencja na podstawie uzgadnianego dokumentu programowego	NIE
Miejski obszar funkcjonalny Inowrocławia	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”	Miejski obszar funkcjonalny	Instrument ZIT lub IIT/ Interwencja na podstawie uzgadnianego dokumentu programowego	NIE
OSI gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą	Zasięg terytorialny określony na mapie uzupełniającej „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030” Dopuszcza się aktualizacje przyjmowane przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Wewnętrzne peryferia	Instrument IIT, wsparcie poprzez preferencje w RPO / brak uzgodnień	NIE
OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030” – do uszczegółowienia na etapie sporządzania Planu zagospodarowania przestrzennego województwa	Subregion	Instrument IIT, wsparcie poprzez dedykowane działania przestrzenne / brak uzgodnień	NIE

OSI obszarów peryferyjności transportowej	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030” – do uszczegółowienia na etapie sporządzania Planu zagospodarowania przestrzennego województwa.	Wewnętrzne peryferia	Instrument IIT, wsparcie na etapie planowania funkcjonowania transportu publicznego / brak uzgodnień	NIE
Zidentyfikowane na poziomie wojewódzkim, wobec których politykę rozwoju adekwatną do przedmiotu delimitacji prowadzą organy administracji rządowej				
Obszar przemysłowego wielkoobszarowego skażenia środowiska.	Teren miasta Bydgoszcz oraz gminy Solec Kujawski. Rozpoznane ogniska zanieczyszczeń znajdują się na terenie dawnych Zakładów Chemicznych Zachem w Bydgoszczy. Niezbędne jest precyzyjne określenie zasięgu terytorialnego zanieczyszczeń, zwłaszcza w zakresie zasięgu zanieczyszczeń wód.	Obszary zdegradowane	Określany z poziomu polityki krajowej	NIE

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

7.7 Spójność kierunków działań zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Chełmno z kierunkami rozwoju określonymi w Strategii Przyspieszenia 2030+

Wszystkie kierunki działań wskazane w Strategii Rozwoju Gminy Chełmno są spójne z kierunkami rozwoju określonymi w Strategii Przyspieszenia 2030+.

Szczegółowe zestawienie powiązań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13. Spójność kierunków działań Strategii Rozwoju Gminy Chełmno z kierunkami rozwoju Strategii Przyspieszenia 2030+

Kierunki działań zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Chełmno	Kierunki rozwoju określone w Strategii Przyspieszenia 2030+
Utworzenie Gminnego Ośrodka Kultury	Projekt zgodny z kierunkiem 4105. Rozwój infrastruktury kultury i sztuki, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działań z zakresu kultury i sztuki bez względu na rodzaj, charakter i rangę danej instytucji. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.
Zwiększenie oferty kulturalnej dla mieszkańców Gminy Chełmno ze szczególnym uwzględnieniem seniorów	Projekt zgodny z kierunkiem 2409. Wspieranie działalności organizacji społecznych działających w dziedzinie kultury, który dotyczy działań mających na celu wspieranie funkcjonujących na terenie województwa organizacji społecznych działających w sferze kultury. Dotyczy przede wszystkim działań, które będą odnosiły się do trzech aspektów funkcjonowania organizacji społecznych: promowania współtworzenia kultury (realizowanej w sposób sformalizowany, w organizacjach), wsparcia organizacyjnego dla organizacji społecznych (w tym wsparcia pracowników, członków i wolontariuszy) oraz promowania województwa poprzez udział w działaniach na najwyższych poziomach krajowych (festiwale, przeglądy itp.) oraz na arenie międzynarodowej.
Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Małe Łunawy	Projekt zgodny z kierunkiem 4105. Rozwój infrastruktury kultury i sztuki, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działań z zakresu kultury i sztuki bez względu na rodzaj, charakter i rangę danej instytucji. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania

	dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.
Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Osnowo	Projekt zgodny z kierunkiem 4105. Rozwój infrastruktury kultury i sztuki, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działań z zakresu kultury i sztuki bez względu na rodzaj, charakter i rangę danej instytucji. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.
Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowe Dobra	Projekt zgodny z kierunkiem 4105. Rozwój infrastruktury kultury i sztuki, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działań z zakresu kultury i sztuki bez względu na rodzaj, charakter i rangę danej instytucji. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.
Budowa kompleksu sportowego przy Szkole Podstawowej w Małych Łunawach	Projekt zgodny z kierunkiem 4103. Rozwój infrastruktury edukacji szkolnej, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia edukacji szkolnej na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, w tym sportowej, warsztatów i

	pracowni, internatów, infrastruktury dla edukacji doświadczalnej i innowacyjnej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.
Doposażenie i modernizacja placów zabaw na terenie Gminy Chełmno	Projekt zgodny z kierunkiem 4110. Rozwój infrastruktury sportu, rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków dla prowadzenia działalności sportowej, rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowego zagospodarowania, w tym obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejącego, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu zagospodarowania samodzielnego, dedykowanego do tego celu, jak i tworzeniu bazy dla realizacji tego typu aktywności przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej. Kierunek dotyczy wszelkiego rodzaju obiektów służących aktywnemu spędzaniu wolnego czasu, w tym także placów zabaw dla dzieci. Kierunek dotyczy także realizacji hal widowiskowych i widowiskowo-sportowych. W ramach kierunku mieści się także rozwój infrastruktury sportowej wielodyscyplinowej.
Utworzenie Klubu Dziecięcego na terenie Gminy Chełmno	Projekt zgodny z kierunkiem 1102. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich etapach edukacji, który dotyczy wszelkiego rodzaju działań o charakterze edukacyjnym, promocyjnym lub organizacyjnym, których efektem będzie poprawa wyników egzaminów zewnętrznych, w tym organizacji zajęć dodatkowych ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, technicznych i artystycznych.
Doposażenie pracowni przedmiotowych	Projekt zgodny z kierunkiem 4103. Rozwój infrastruktury edukacji szkolnej, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia edukacji szkolnej na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, w tym sportowej, warsztatów i pracowni, internatów, infrastruktury dla edukacji doświadczalnej i innowacyjnej.

<p>Organizacja zajęć dodatkowych w Szkołach Podstawowych (zajęcia wyrównawcze, rozwijające kompetencje kluczowe)</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 1102. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich etapach edukacji, który dotyczy wszelkiego rodzaju działań o charakterze edukacyjnym, promocyjnym lub organizacyjnym, których efektem będzie poprawa wyników egzaminów zewnętrznych, w tym organizacji zajęć dodatkowych ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, technicznych i artystycznych.</p>
<p>Organizacja szkoleń dla kadry nauczycielskiej Szkół Podstawowych</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 1102. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich etapach edukacji, który dotyczy wszelkiego rodzaju działań o charakterze edukacyjnym, promocyjnym lub organizacyjnym, których efektem będzie poprawa wyników egzaminów zewnętrznych, w tym organizacji zajęć dodatkowych ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, technicznych i artystycznych.</p>
<p>Budowa sali gimnastycznej przy SP Podwiesk</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 4103. Rozwój infrastruktury edukacji szkolnej, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia edukacji szkolnej na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, w tym sportowej, warsztatów i pracowni, internatów, infrastruktury dla edukacji doświadczalnej i innowacyjnej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.</p>
<p>Zapewnienie opieki dla osób wymagających wsparcia i niesamodzielnych</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 4106. Rozwój infrastruktury dla aktywności, integracji i włączenia społecznego, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działań z zakresu stymulowania rozwoju społecznego na poziomie lokalnym, animacji i integracji społecznej, w tym także jako miejsca aktywizacji i włączenia społecznego seniorów oraz jako baza lokalowa dla funkcjonowania lokalnych organizacji sektora pozarządowego. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy</p>

	<p>lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.</p>
<p>Utworzenie spółdzielni socjalnej</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 4116. Wyznaczanie, wyposażenie terenów oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego, który obejmuje działania związane ze sporządzaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mających na celu wyznaczenie terenów na cele mieszkaniowe (z towarzyszącymi niezbędnymi usługami publicznymi i komercyjnymi), a także działania na rzecz ich wyposażania w niezbędną infrastrukturę oraz działania polegające na realizacji zabudowy mieszkaniowej o zróżnicowanych formach własności. Podstawą ewentualnego wsparcia będzie zgodność z wytycznymi wyznaczania terenów rozwojowych dla samorządów lokalnych na potrzeby SUIKZP. Kierunek dotyczy także ogółu działań związanych z rozwojem budownictwa komunalnego.</p>
<p>Utworzenie Dziennego Domu Pobytu</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 2101. Rozwój aspiracji społecznych, który dotyczy dotyczy działań edukacyjnych (edukacja nieformalna) i promocyjnych mających na celu rozbudzenie aspiracji społecznych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Dotyczy przede wszystkim działań polegających na animacji społecznej, pokazywaniu dobrych wzorców, wyrabianiu przekonania o roli i potrzebie kształcenia i rozwoju osobistego.</p> <p>Projekt zgodny z kierunkiem 2103. Aktywizacja seniorów oraz integracja międzypokoleniowa, który dotyczy ogółu działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniom i włączeniu społecznemu seniorów oraz działań na rzecz integracji międzypokoleniowej.</p>
<p>Działania w zakresie wsparcia rodzin wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu (przeciwdziałanie przemocy, opieka, szkolenia)</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 2207. Działania na rzecz ochrony macierzyństwa, wspierania rodziny i pieczy zastępcze, który dotyczy ogółu zagadnień związanych z ochroną macierzyństwa, wsparciem rodziny i funkcjonowaniem pieczy zastępczej (działania organizacyjne, polegające na tworzeniu lub rozwoju niezbędnych instytucji, wzmacnianiu kadrowym, działania promocyjne i edukacyjne) – oprócz działań związanych z tworzeniem bazy lokalowej dla realizacji powyższych zadań, które znajdują się w obszarze celu operacyjnego „41. Infrastruktura rozwoju społecznego”. Dotyczy także tworzenia placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjno-terapeutycznego oraz typu interwencyjnego.</p>

<p>Działania aktywizacyjne dla dzieci na bazie infrastruktury świetlic wiejskich</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 2101. Rozwój aspiracji społecznych, który dotyczy dotyczy działań edukacyjnych (edukacja nieformalna) i promocyjnych mających na celu rozbudzenie aspiracji społecznych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Dotyczy przede wszystkim działań polegających na animacji społecznej, pokazywaniu dobrych wzorców, wyrabianiu przekonania o roli i potrzebie kształcenia i rozwoju osobistego.</p>
<p>Organizacja cyklicznych programów profilaktycznych zdrowotnych</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 2303. Rozwój profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia, który dotyczy ogółu działań o charakterze organizacyjnym, edukacyjnym, promocyjnym polegających na kształtowaniu właściwych postaw i zachowań w zakresie zdrowego trybu życia. Kierunek dotyczy także wykonywania badań diagnostycznych w ramach profilaktyki oraz współpracy z samorządami lokalnymi na rzecz upowszechniania wiedzy o zachowaniach prozdrowotnych.</p>
<p>Dalsza współpraca z istniejącymi organizacjami pozarządowymi</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 2404. Rozwój oferty podmiotów upowszechniania kultury, który dotyczy działań związanych z rozwojem oferty instytucji kultury, oferowanej na poziomie lokalnym i regionalnym – adresowanych ze względu na swój charakter przede wszystkim do społeczności lokalnych lub społeczności województwa. W stosunku do kierunku „2405. Rozwój podmiotów prowadzących działalność artystyczną”, decydujący w demarkacji jest charakter danego przedsięwzięcia i jego powszechność występowania w przestrzeni kulturalnej kraju.</p> <p>Kierunek dotyczy wsparcia nie tylko podmiotów prowadzonych przez sektor publiczny, ale także przedsięwzięć komercyjnych (podmiotów gospodarczych), organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, osób indywidualnych – działających w obszarze kultury.</p>
<p>Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 2207. Działania na rzecz ochrony macierzyństwa, wspierania rodziny i pieczy zastępczej, który dotyczy ogółu zagadnień związanych z ochroną macierzyństwa, wsparciem rodziny i funkcjonowaniem pieczy zastępczej (działania organizacyjne, polegające na tworzeniu lub rozwoju niezbędnych instytucji, wzmacnianiu kadrowym, działania promocyjne i edukacyjne) – oprócz działań związanych z tworzeniem bazy lokalowej dla realizacji powyższych zadań, które znajdują się w obszarze celu operacyjnego „41. Infrastruktura rozwoju społecznego”. Dotyczy także tworzenia placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjno-terapeutycznego oraz typu interwencyjnego</p>

<p>Utworzenie mieszkania chronionego</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 4116. Wyznaczanie, wyposażenie terenów oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego, który obejmuje działania związane ze sporządzaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mających na celu wyznaczenie terenów na cele mieszkaniowe (z towarzyszącymi niezbędnymi usługami publicznymi i komercyjnymi), a także działania na rzecz ich wyposażania w niezbędną infrastrukturę oraz działania polegające na realizacji zabudowy mieszkaniowej o zróżnicowanych formach własności. Podstawą ewentualnego wsparcia będzie zgodność z wytycznymi wyznaczania terenów rozwojowych dla samorządów lokalnych na potrzeby SUIKZP. Kierunek dotyczy także ogółu działań związanych z rozwojem budownictwa komunalnego.</p>
<p>Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Klamry</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 4602. Rozwój infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków.</p> <p>Projekt zgodny z kierunkiem 4601. Zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej zaopatrzeniu w wodę pitną wysokiej jakości. Dotyczy infrastruktury ujęć wody, stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowej i innych niezbędnych urządzeń.</p>
<p>Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Nowe Dobra</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 4602. Rozwój infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków.</p> <p>Projekt zgodny z kierunkiem 4601. Zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej zaopatrzeniu w wodę pitną wysokiej jakości. Dotyczy infrastruktury ujęć wody, stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowej i innych niezbędnych urządzeń.</p>
<p>Budowa sieci wodno - kanalizacyjnej w miejscowości Starogród Dolny</p>	<p>Projekt zgodny z kierunkiem 4602. Rozwój infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków.</p> <p>Projekt zgodny z kierunkiem 4601. Zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej zaopatrzeniu w wodę pitną wysokiej jakości. Dotyczy</p>

	infrastruktury ujęć wody, stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowej i innych niezbędnych urządzeń.
Tworzenie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Chełmno	Projekt zgodny z kierunkiem 4602. Rozwój infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków.
Przebudowa stacji poboru i uzdatniania wody w miejscowości Podwiesk wraz z modernizacją sieci wodociągowej na terenie Gminy Chełmno	Projekt zgodny z kierunkiem 4601. Zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej zaopatrzeniu w wodę pitną wysokiej jakości. Dotyczy infrastruktury ujęć wody, stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowej i innych niezbędnych urządzeń.
Modernizacja i rozbudowa oświetlenia na terenie Gminy Chełmno	Projekt zgodny z kierunkiem 4707. Rozwój technologii oraz promocja zachowań oszczędzających zużycie energii, który dotyczy wszelkiego rodzaju działań zmierzających do ograniczania zużycia energii elektrycznej oraz energii cieplnej (działania o charakterze organizacyjnym, technicznym, prawnym, edukacyjnym, promocyjnym, badania naukowe i wdrożenia ściśle ukierunkowane na tego typu cele).
Przebudowa drogi gminnej w Klamrach dz. nr 6/6	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej w Kałdusie, dz. nr 42/15	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.

Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, dz. nr 38/10	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej Małe Łunawy – Nowawieś Chełmińska nr 060144C i nr 060146C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej w Wielkich Łunawach dz. nr 38/1	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej Borówno – Gutlin – Różnowo, nr 060160C I 060162c	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.

Przebudowa drogi gminnej w Kolnie, nr 060124C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej w Górnych Wymiarach	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówe, nr 060105C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki, 060127C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.

Przebudowa drogi gminnej w Klamrach nr dz. 72/3 i 17/2	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa dróg gminnych w Klamrach, nr 060166C, 060168C, 060167C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej Dolne Wymiary 060132C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej Łęg 060137C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.

Przebudowa drogi gminnej w Nowych Dobrach, nr, 060119C, dz. 826	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej Różnowo – Szukaj, nr 060159C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, nr 060121C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej w Starogrodzie Dolnym, dz. nr 735/1, 271	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.

Przebudowa drogi gminnej w Osnowie nr 060117C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej w Bieńkównce, nr 060103C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki – Łęg, etap IV	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa drogi gminnej Starogród Dolny – Bieńkówka, nr 060106C, 060104C	Projekt zgodny z kierunkiem 4601. Zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej zaopatrzeniu w wodę pitną wysokiej jakości. Dotyczy infrastruktury ujęć wody, stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowej i innych niezbędnych urządzeń.
Budowa chodnika w miejscowości Borówno przy drodze nr 550	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy,

	do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa chodnika w Bieńkówce przy drodze 060104C i 060106C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa chodnika w Kałdusie przy drodze gminnej 60115C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa chodnika w Osnowie przy drodze gminnej nr 060117C	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa ścieżki rowerowej w Klamrach, etap II	Projekt zgodny z kierunkiem 4804. Tworzenie nowych i rozwój istniejących tras rowerowych o znaczeniu turystycznym i rekreacyjnym, który dotyczy ogółu działań mających na celu tworzenie i rozwój tras rowerowych oraz towarzyszącej im infrastruktury, istotnych dla udostępniania walorów środowiskowych i kulturowych (potencjałów endogenicznych), stanowiących infrastrukturę wzmacniającą

	atrakcyjność turystyczną danego obszaru, jak też istotnych dla zaspokajania potrzeb rekreacyjnych lokalnej społeczności.
Budowa ścieżki rowerowej Nowawieś – Wielkie Łunawy	Projekt zgodny z kierunkiem 4804. Tworzenie nowych i rozwój istniejących tras rowerowych o znaczeniu turystycznym i rekreacyjnym, który dotyczy ogółu działań mających na celu tworzenie i rozwój tras rowerowych oraz towarzyszącej im infrastruktury, istotnych dla udostępniania walorów środowiskowych i kulturowych (potencjałów endogenicznych), stanowiących infrastrukturę wzmacniającą atrakcyjność turystyczną danego obszaru, jak też istotnych dla zaspokajania potrzeb rekreacyjnych lokalnej społeczności.
Budowa ścieżki rowerowej Starogród Dolny	Projekt zgodny z kierunkiem 4804. Tworzenie nowych i rozwój istniejących tras rowerowych o znaczeniu turystycznym i rekreacyjnym, który dotyczy ogółu działań mających na celu tworzenie i rozwój tras rowerowych oraz towarzyszącej im infrastruktury, istotnych dla udostępniania walorów środowiskowych i kulturowych (potencjałów endogenicznych), stanowiących infrastrukturę wzmacniającą atrakcyjność turystyczną danego obszaru, jak też istotnych dla zaspokajania potrzeb rekreacyjnych lokalnej społeczności.
Budowa ścieżki rowerowej Kałdus – Chełmno przy drodze wojewódzkiej nr 550	Projekt zgodny z kierunkiem 4804. Tworzenie nowych i rozwój istniejących tras rowerowych o znaczeniu turystycznym i rekreacyjnym, który dotyczy ogółu działań mających na celu tworzenie i rozwój tras rowerowych oraz towarzyszącej im infrastruktury, istotnych dla udostępniania walorów środowiskowych i kulturowych (potencjałów endogenicznych), stanowiących infrastrukturę wzmacniającą atrakcyjność turystyczną danego obszaru, jak też istotnych dla zaspokajania potrzeb rekreacyjnych lokalnej społeczności.
Modernizacja źródeł ogrzewania w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Chełmno	Projekt zgodny z kierunkiem 4708. Promocja budownictwa energooszczędnego, który dotyczy działań mających na celu ograniczanie zużycia energii poprzez promocję i wsparcie realizacji budownictwa energooszczędnego.
Budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Chełmno	Projekt zgodny z kierunkiem 4706. Upowszechnienie zachowań prosumenckich wśród indywidualnych odbiorców energii, który dotyczy działań mających na celu ograniczenie zużycia energii pochodzącej ze źródeł nieodnawialnych poprzez wzrost udziału konsumpcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, osiągnęte poprzez rozwój małych instalacji lub mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej lub ciepła, realizowanych przy zabudowie mieszkaniowej.

Wymiana pieców węglowych na terenie Gminy Chełmno	Projekt zgodny z kierunkiem 4704. Modernizacja indywidualnych oraz zbiorczych systemów grzewczych w kierunku rozwiązań niskoemisyjnych lub bezemisyjnych, który dotyczy działań mających na celu obniżanie skali emisji zanieczyszczeń powietrza w indywidualnych oraz zbiorczych systemach grzewczych.
Budowa sieci gazowej na terenie Gminy Chełmno	Projekt zgodny z kierunkiem 4709. Rozwój infrastruktury przesyłu i magazynowania energii, który dotyczy działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa zasilania w energię poprzez rozwój sieci służącej do jej przesyłu. Dotyczy także rozwoju infrastruktury zaopatrzenia w gaz.
Kontynuacja działań aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych	Projekt zgodny z kierunkiem 3701. Zwiększenie poziomu aktywności zawodowej, który dotyczy ogółu działań organizacyjnych, szkoleniowych i promocyjnych, których celem jest zwiększenie poziomu aktywności zawodowej. Działania dla poszczególnych grup wiekowych oraz poszczególnych grup społecznych powinny być dedykowane adekwatnie do problemów rynku pracy typowych dla danej grupy. Zakłada się kontynuację instrumentów stosowanych dotychczas oraz dopuszcza nowe rodzaje działań.
Działania promocyjne terenów inwestycyjnych	Projekt zgodny z kierunkiem 3308. Promocja gospodarcza województwa, który dotyczy ogółu działań promocyjnych województwa ukierunkowanych na rozwój potencjału gospodarczego. Ma na celu przede wszystkim promocję sprzedaży towarów i usług poza terytorium województwa oraz napływ inwestycji spoza terytorium województwa.

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział VIII.

System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Stopień wdrożenia w życie celów i działań strategii rozwoju zweryfikuje skuteczność działania władz lokalnych oraz słuszność założeń przyjętych w niniejszej Strategii Rozwoju Gminy Chełmno. Organizację procesów wdrażających strategię określa scharakteryzowany w dalszej części dokumentu system realizacji strategii, który w szczególności:

- wskazuje podmioty zaangażowane w realizację strategii, biorąc pod uwagę ich rolę i kompetencje oraz relacje między nimi,
- przedstawia podział zadań,
- określa zasady współpracy,
- proponuje mechanizmy i narzędzia wdrażania strategii,
- określa wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- określa sposób monitorowania i ewaluacji realizacji strategii oraz jej aktualizacji.

8.1. Odpowiedzialność za realizację strategii

Instytucje i podmioty, zaangażowane w proces wdrażania strategii można podzielić na trzy główne grupy (zgodnie z zasadą „trójkąta współpracy”):

- sektor publiczny – władze samorządowe gminy, urząd gminy i jednostki gminne, jednostki samorządu terytorialnego różnych szczebli, w tym np. gminy sąsiednie,
- sektor biznesowy – przedsiębiorcy, kluczowi pracodawcy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze itp.,
- sektor społeczny – mieszkańcy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, liderzy społeczni i osoby publiczne, reprezentanci młodzieży itp.

Na etapie tworzenia strategii rozwoju żaden podmiot z sektora społecznego, ani z sektora biznesowego nie był zainteresowany włączeniem się w proces tworzenia strategii, dlatego strategia nie proponuje zadań w/w podmiotów i ogranicza się w swych zapisach jedynie do zadań należących do wyłącznej kompetencji Gminy Chełmno, realizowanych bezpośrednio przez Urząd Gminy oraz jej jednostki. Ze względu jednak na długi okres realizacji strategii (do 2032 r.) nie wyklucza się nawiązania takiej współpracy w przyszłości.

Instytucjonalną strukturę systemu wdrażania, jak również monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji strategii tworzą:

- Wójt, jako organ wykonawczy, którego rola polega na stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również na mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów oraz kierunków interwencji,
- Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy, będący wsparciem merytorycznym w zakresie dbałości o osiągnięcie założonych w strategii celów, jej ewaluacji i podejmowania decyzji strategicznych dla realizacji zapisów strategii (jak np. aktualizacja strategii),
- Sekretarz Gminy – osoba zarządzająca wdrażaniem strategii, odpowiedzialna za koordynację realizacji kierunków działań, w tym harmonizowanie i poszerzanie partnerstwa, poszukiwanie nowych źródeł finansowania działań, a także monitoring i ewaluację oraz przygotowywanie zmian w ramach strategii czy zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji przyjętej wizji rozwoju gminy i sposobów jej urzeczywistnienia,
- poszczególne referaty i samodzielne stanowiska urzędu gminy oraz jednostki podległe gminie.

Schemat 4. Instytucjonalna struktura systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji strategii

WÓJT	RADA GMINY	SEKRETARZ GMINY	REFERATY I JEDNOSTKI
<ul style="list-style-type: none"> • Stymulowanie i koordynacja działań • Integrowanie zasobów 	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie merytoryczne przy realizacji i ewaluacji strategii • Wsparcie merytoryczne przy podejmowaniu decyzji strategicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Koordynacja działań • Harmonizowanie i poszerzanie partnerstw • Poszukiwanie nowych źródeł finansowania • Monitoring, ewaluacja i przygotowywanie zmian do aktualizacji • Promocja 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja

Źródło: Opracowanie własne

Dla każdego z kierunków działań przedstawionych w niniejszej strategii określono ramy realizacyjno-organizacyjne obejmujące:

- podmiot odpowiedzialny za realizację,
- podmioty uczestniczące w realizacji,
- podmiot monitorujący.

Realizację strategii oparto na poniższych zasadach:

- partycypacja i partnerstwo, czyli współpraca i równorzędne traktowanie reprezentantów różnych środowisk i instytucji, przy zachowaniu ich suwerenności, z założeniem stałego dążenia do wzajemnego rozumienia się,
- otwartość, pozwalająca uczestniczyć jak największej liczbie osób i organizacji w partnerstwie, gwarantująca jego zróżnicowany skład (jeden z kluczowych warunków kreatywności i innowacyjności),
- zintegrowana aktywność, będącą efektem dzielenia wspólnej wizji rozwoju gminy,
- transparentność, czyli przejrzystość działań, założenie dialogu, informowanie i konsultowanie decyzji oraz rozwiązań rozwojowych,
- determinacja, rozumiana jako konsekwencja i odpowiedzialność we wdrażaniu przyjętych priorytetów i działań,
- elastyczność reagowania, zakładająca możliwość modyfikacji i dostosowania strategii w zależności od zmian zachodzących na terenie miasta i gminy i ich otoczenia,
- efektywność, oznaczająca dokonywanie takich wyborów sposobu wykorzystania zasobów, który zapewni celowość i oszczędność realizacji działania, przy uzyskaniu najlepszych efektów z poniesionych nakładów,
- priorytet finansowania dla kierunków działań wpisanych do strategii oraz tych, które z niej bezpośrednio wynikają, dotyczący zarówno budżetu miasta, jak i źródeł zewnętrznych.

Tabela 14. Ramy realizacyjno-organizacyjne planowanych działań strategii

Lp.	Kierunki działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji	Podmiot monitorujący
Cel strategiczny I. Poprawa oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej oraz jakości edukacji, a także dostępu do usług społecznych i zdrowotnych				
Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej				
I.1.1.	Utworzenie Gminnego Ośrodka Kultury	Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
I.1.2.	Zwiększenie oferty kulturalnej dla mieszkańców Gminy Chełmno ze szczególnym uwzględnieniem seniorów	Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych	Referat Planowania i Finansów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Wójt Gminy
I.1.3.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Małe Łunawy	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów, Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych	Wójt Gminy
I.1.4.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Osnowo	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów, Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych	Wójt Gminy
I.1.5.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowe Dobra	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów, Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych	Wójt Gminy
Cel operacyjny I.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej				
I.2.1.	Budowa kompleksu sportowego przy Szkole Podstawowej w Małych Łunawach	Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych	Referat Planowania i Finansów, Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych, Szkoła Podstawowa Małe Łunawy	Wójt Gminy
I.2.2.	Doposażenie i modernizacja placów zabaw na terenie Gminy Chełmno	Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
Cel operacyjny I.3. Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej oraz organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów i nauczycieli				
I.3.1.	Doposażenie pracowni przedmiotowych	Szkoły Podstawowe	Stanowisko ds. oświaty, Referat Planowania i Finansów, Główny Księgowy Jednostek Oświatowych	Wójt Gminy
I.3.2.	Organizacja zajęć dodatkowych w Szkołach Podstawowych (zajęcia wyrównawcze,	Szkoły Podstawowe	Stanowisko ds. oświaty, Referat Planowania i Finansów,	Wójt Gminy

	rozwijające kompetencje kluczowe)		Główny Księgowy Jednostek Oświatowych	
I.3.3.	Organizacja szkoleń dla kadry nauczycielskiej Szkół Podstawowych	Szkoły Podstawowe	Stanowisko ds. oświaty, Referat Planowania i Finansów, Główny Księgowy Jednostek Oświatowych	Wójt Gminy
I.3.4.	Budowa sali gimnastycznej przy SP Podwiesk	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów, Szkoła Podstawowa Podwiesk	Wójt Gminy
Cel operacyjny I.4. Zwiększenie oferty usług społecznych oraz zdrowotnych				
I.4.1.	Zapewnienie opieki dla osób wymagających wsparcia i niesamodzielnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
I.4.2.	Utworzenie spółdzielni socjalnej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
I.4.3.	Utworzenie Dziennego Domu Pobytu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
I.4.4.	Działania w zakresie wsparcia rodzin wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu (przeciwdziałanie przemocy, opieka, szkolenia)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
I.4.5.	Działania aktywizacyjne dla dzieci na bazie infrastruktury świetlic wiejskich	Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Referat Planowania i Finansów, sołectwa	Wójt Gminy
I.4.6.	Organizacja cyklicznych programów profilaktycznych zdrowotnych	Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Szkoły, Referat Planowania i Finansów Gminna Komisja profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	Wójt Gminy
I.4.7.	Dalsza współpraca z istniejącymi organizacjami pozarządowymi	Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
I.4.8.	Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
I.4.9.	Utworzenie mieszkania chronionego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Referat Planowania i Finansów, Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Wójt Gminy

I.4.10.	Utworzenie Klubu Dziecięcego na terenie Gminy Chełmno	Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
Cel strategiczny II. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i komunikacyjnej oraz zastosowanie rozwiązań ekologicznych				
Cel operacyjny II.1. Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej				
II.1.1.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Klamry	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.1.2.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Nowe Dobra	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.1.3.	Budowa sieci wodno - kanalizacyjnej w miejscowości Starogród Dolny	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.1.4.	Tworzenie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Chełmno	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.1.5.	Przebudowa stacji poboru i uzdatniania wody w miejscowości Podwiesk wraz z modernizacją sieci wodociągowej na terenie Gminy Chełmno	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
Cel operacyjny II.2. Poprawa bezpieczeństwa poprzez rozwój infrastruktury drogowej oraz rowerowej				
II.2.1.	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia na terenie Gminy Chełmno	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.2.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach dz. nr 6/6	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.3.	Przebudowa drogi gminnej w Kałdusie, dz. nr 42/15	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.4.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, dz. nr 38/10	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.5.	Przebudowa drogi gminnej Małe Łunawy – Nowawieś Chełmińska nr 060144C i nr 060146C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy

II.2.6.	Przebudowa drogi gminnej w Wielkich Łunawach dz. nr 38/1	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.7.	Przebudowa drogi gminnej Borówno – Gutlin – Różnowo, nr 060160C I 060162c	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.8.	Przebudowa drogi gminnej w Kolnie, nr 060124C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.9.	Przebudowa drogi gminnej w Górnych Wymiarach	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.10.	Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówce, nr 060105C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.11.	Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki, 060127C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.12.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach nr dz. 72/3 i 17/2	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.13.	Przebudowa dróg gminnych w Klamrach, nr 060166C, 060168C, 060167C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.14.	Przebudowa drogi gminnej Dolne Wymiary 060132C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.15.	Przebudowa drogi gminnej Łęg 060137C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.16.	Przebudowa drogi gminnej w Nowych Dobrach, nr, 060119C, dz. 826	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.17.	Przebudowa drogi gminnej Różnowo – Szukaj, nr 060159C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.18.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, nr 060121C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy

II.2.19.	Przebudowa drogi gminnej w Starogrodzie Dolnym, dz. nr 735/1, 271	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.20.	Przebudowa drogi gminnej w Osnowie nr 060117C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.21.	Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówe, nr 060103C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.22.	Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki – Łęg, etap IV	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.23.	Przebudowa drogi gminnej Starogród Dolny – Bieńkówka, nr 060106C, 060104C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.24.	Budowa chodnika w miejscowości Borówno przy drodze nr 550	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.25.	Budowa chodnika w Bieńkówe przy drodze 060104C i 060106C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.26.	Budowa chodnika w Kałdusie przy drodze gminnej 60115C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.27.	Budowa chodnika w Osnowie przy drodze gminnej nr 060117C	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.28.	Budowa ścieżki rowerowej w Klamrach, etap II	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.29.	Budowa ścieżki rowerowej Nowawieś – Wielkie Łunawy	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.30.	Budowa ścieżki rowerowej Starogród Dolny	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.2.31.	Budowa ścieżki rowerowej Kałdus – Chełmno przy drodze wojewódzkiej nr 550	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
Cel operacyjny II.3. Rozwój infrastruktury opartej na rozwiązaniach ekologicznych				

II.3.1.	Modernizacja źródeł ogrzewania w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Chełmno	Szkoły Podstawowe	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury, Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.3.2.	Budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Chełmno	Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.3.3.	Wymiana pieców węglowych na terenie Gminy Chełmno	Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury, Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
II.3.4.	Budowa sieci gazowej na terenie Gminy Chełmno	Referat Rolnictwa, Budownictwa, Gospodarki Gruntami i Infrastruktury	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
Cel strategiczny III. Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy poprzez aktywizację zawodową mieszkańców oraz przeprowadzenie działań promocyjnych				
Cel operacyjny III.1. Wsparcie osób nieaktywnych zawodowo				
III.1.1.	Kontynuacja działań aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych	Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy
Cel operacyjny III.2. Promocja gospodarcza gminy				
III.2.1.	Działania promocyjne terenów inwestycyjnych	Referat Spraw Społecznych i Organizacyjnych	Referat Planowania i Finansów	Wójt Gminy

Źródło: Opracowanie własne

8.2. Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

W związku z tym, że strategia jest zapisem intencji, konieczne było zidentyfikowanie instrumentów realizacji. Instrumenty te zapewniają osiągnięcie celów strategii i są spójne z przyjętym modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej, prezentującym wizję rozwoju gminy w ujęciu przestrzennym.

Instrumenty te mają różną naturę, mogą m.in. przyjąć formę:

- wdrożeniową, np. gminne strategie sektorowe/branżowe, plany, modele, procedury, projekty, uszczegóławiające priorytety oraz strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów rozwojowych,
- organizacyjno-zarządczą, np. regulaminy wydziałów i jednostek, wydział lub zespół zarządzający strategią,
- finansową, np. uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko- i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, budżet zadaniowy, projekty społeczne realizowane w ramach funduszy europejskich, otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych, system małych grantów dla organizacji pozarządowych, budżet obywatelski, inicjatywa lokalna, fundusze kierowane, np. senioralny, młodzieżowy, podatki i opłaty,
- prawną, wynikających z przepisów ustawowych, np. stosowne uchwały rady, regulacje w postaci aktów prawa miejscowego, decyzje administracyjne,
- planowania przestrzennego, np. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, procedury zapewniające udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym,
- społeczną, np. działania edukacyjne, kampanie społeczne i informacyjne, działania promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne, strony internetowe, profile w mediach społecznościowych, systemy informacji przestrzennej,
- kadrową, np. kadra kierownicza, koordynatorzy programów i projektów, liderzy lokalni, system doskonalenia kadr, wymiana doświadczeń, dobre praktyki,
- ekonomii społecznej, np. klauzule społeczne w konkursach i przetargach, system przekazywania lokali mieszkalnych z zasobów gminy na cele społeczne,
- koordynacji, np. ciała o charakterze opiniodawczo-doradczym (rada działalności pożytku publicznego, rada przedsiębiorczości, rada seniorów), partnerstwa lokalne, regionalne, krajowe, międzynarodowe, w różnych konfiguracjach, w tym o charakterze międzysamorządowym, międzysektorowym i międzyorganizacyjnym, uwzględniając również partnerstwo publiczno-prywatne, zespoły zadaniowe i wdrożeniowe,
- kontrolną, np. aktualizacja ewidencji i rejestrów, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego.

Dobór poszczególnych instrumentów realizacyjnych oparty został na ocenie efektywności i skuteczności dotychczasowych instrumentów oraz doświadczeniach Gminy Chełmno.

Jako dokumenty wykonawcze względem strategii rozwoju rozumiane są obowiązkowe lub fakultatywne plany i programy funkcjonujące w Gminie Chełmno. Poniżej, w formie tabelarycznej, wskazano dokumenty istniejące bądź przewidziane do sporządzenia lub zmiany.

Tabela 15. Dokumenty wykonawcze systemu realizacji strategii

Lp.	Obszar tematyczny	Dokument wykonawczy	Aktualność w kontekście treści strategii oraz wskazanie do zmian
1.	Polityka społeczna	Strategia rozwiązywania problemów społecznych	Dokument obowiązujący przyjęty Uchwałą Nr XI/82/16 Rady Gminy Chełmno z dnia 23.06.2016 r.
		Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 w Gminie Chełmno	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą Nr /XI109/20 Rady Gminy Chełmno z dnia 9.04.2020 r.
		Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą Nr XV/145/20 Rady Gminy Chełmno z dnia 31.12.2020 r. (dokument przyjmowany rokrocznie na dany rok)
		Program współpracy Gminy Chełmno z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą Nr XVII/153/ Rady Gminy Chełmno z dnia 28.01.2021 r. (dokument przyjmowany rokrocznie na dany rok)
		Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Chełmno na lata 2017-2023	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą Nr II/150/17 Rady Gminy Chełmno z dnia 28.09.2017 r. zmiana Uchwała nr V/63/19 Rady Gminy Chełmno z dnia 13.06.2019 r.
2.	Zarządzanie kryzysowe	Plan zarządzania kryzysowego	Dokument przyjęty w 2020 roku, nie wymaga aktualizacji.
3.	Turystyka i kultura	Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Chełmno na lata 2020-2023	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą Nr X/102/20 Rady Gminy Chełmno z dnia 18.02.2020 r.
4.	Gospodarka komunalna	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Chełmno na lata 2018-2020	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą Nr XI/110/20 Rady Gminy Chełmno z dnia 09.04.2020 r.
5.	Energetyka	Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Chełmno	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą Nr XII/86/16 Rady Gminy Chełmno z dnia 13.07.2016 r.
6.	Ochrona środowiska	Program ochrony środowiska dla Gminy Chełmno na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2025	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą Nr XXII/149/17 Rady Gminy Chełmno z dnia 28.09.2017 r.
		Plan gospodarki niskoemisyjnej	Dokument utracił ważność 12/85/16, nowy w trakcie opracowywania, poprzedni przyjęty uchwałą nr 12/85/16 Rady Gminy Chełmno z 2016 r.
		Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Chełmno na lata 2013 - 2032	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą XX/147/13 Rady Gminy Chełmno z dnia 18.04.2013 r.
7.	Planowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	Stare studium przyjęte uchwałą nr 142/XVI/2000, w trakcie opracowania nowe studium
8.	Finanse publiczne	Wieloletnia prognoza finansowa gminy	Jest, uchwalana rokrocznie w grudniu na kolejny rok budżetowy, podlega zmianom w sytuacjach przewidzianych w ustawie o finansach publicznych
		Uchwała budżetowa	Jest, uchwalana rokrocznie w grudniu na kolejny rok budżetowy, podlega zmianom każdorazowo przy wprowadzaniu zmian do budżetu gminy na dany rok

Źródło: Opracowanie własne

8.3. System monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii

Podstawą skutecznego wdrażania strategii jest dysponowanie wiedzą na temat postępów w zakresie realizacji wskazanych w niej instrumentów i działań oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami.

Sprawozdawczość realizowana będzie w szczególności w oparciu o analizę wskaźnikową, opracowywaną na podstawie własnych danych i informacji, statystyki publicznej (przede wszystkim generowanej przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych oraz gminę i jej jednostki), a także statystyk realizatorów poszczególnych kierunków działań wyznaczonych w ramach niniejszej strategii. Analiza wskaźnikowa uwzględniac będzie określone w niniejszym dokumencie wskaźniki, realizowana będzie dla każdego z nich z wykorzystaniem jednego źródła danych, prowadzona w sposób dynamiczny, wskazując zmianę, jej zakres i kierunek (w tym w odniesieniu do roku bazowego) oraz – w przypadku niepożądanych tendencji – rekomendacje zmierzające do poprawy funkcjonowania systemu wdrażania. Analiza wskaźnikowa realizowana będzie co najmniej raz w roku.

Tabela 16. Lista wskaźników wraz z określeniem wartości oraz tendencji zmian, których osiągnięcie będzie świadczyć o prawidłowym tempie realizacji strategii

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz spodziewana wartość
Cel strategiczny I. Poprawa oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej oraz jakości edukacji, a także dostępu do usług społecznych i zdrowotnych			
Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej			
1.	Liczba nowowbudowanych obiektów kulturalnych	UG	Rok 2020 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2032 - 4
2.	Liczba osób korzystających ze zwiększonej oferty kulturalnej	UG	Rok 2020 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 1200/rok
Cel operacyjny I.2. Poszerzenie oferty sportowo - rekreacyjnej			
3.	Liczba wybudowanej nowej infrastruktury sportowej	UG	Rok 2020 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2032 - 1
4.	Liczba dzieci korzystających z Klubów Dziecięcych	UG	Rok 2020 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 10/rok
Cel operacyjny I.3. Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej oraz organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów I nauczycieli			
5.	Poziom średnich wyników sprawdzianu ósmoklasisty z języka polskiego	OKE w Gdańsku	Rok 2019/2020 – 60% Tendencja wzrostowa Rok 2031/2032 – 61%
6.	Poziom średnich wyników sprawdzianu ósmoklasisty z matematyki	OKE w Gdańsku	Rok 2019/2020 – 45% Tendencja wzrostowa Rok 2031/2032 – 46%
7.	Poziom średnich wyników sprawdzianu ósmoklasisty z języka angielskiego	OKE w Gdańsku	Rok 2019/2020 – 48% Tendencja wzrostowa Rok 2031/2032 – 50%
8.	Liczba doposażonych pracowni przedmiotowych w szkołach podstawowych	UG	Rok 2020 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2032 - 12
9.	Liczba wybudowanych obiektów sportowych przy szkołach	UG	Rok 2020 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2032 - 1
Cel operacyjny I.4. Zwiększenie oferty usług społecznych oraz zdrowotnych			

10.	Liczba nowoutworzonych placówek świadczących usługi społeczne	UG	Rok 2020 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 4
11.	Liczba osób korzystających z oferty usług społecznych i zdrowotnych	UG	Rok 2020 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 520/rok
Cel strategiczny II. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i komunikacyjnej oraz zastosowanie rozwiązań ekologicznych			
Cel operacyjny II.1. Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej			
12.	Długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy	UG	Rok 2020 – 0,9 km Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 20,9 km
13.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	UG	Rok 2020 – 285 szt. Tendencja wzrostowa Rok 2032 – +10 szt.
Cel operacyjny II.2. Poprawa bezpieczeństwa poprzez rozwój infrastruktury drogowej oraz rowerowej			
15.	Długość przebudowanych dróg gminnych	UG	Rok 2020 – 0 km Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 21,9 km
16.	Długość nowowybudowanych chodników	UG	Rok 2020 – 0 km Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 7,5 km
17.	Długość nowowybudowanych ścieżek rowerowych	UG	Rok 2020 – 0 km Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 14,26 km
Cel operacyjny II.3. Rozwój infrastruktury opartej na rozwiązaniach ekologicznych			
18.	Liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci gazowej	UG	Rok 2020 – 32 osoby Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 82 osoby
19.	Liczba nowych instalacji OZE	UG	Rok 2020 – 0 szt. Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 110 szt.
20.	Liczba wymienionych źródeł ciepła	UG	Rok 2020 – 0 szt. Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 40 szt./rok
Cel strategiczny III. Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy poprzez aktywizację zawodową mieszkańców oraz przeprowadzenie działań promocyjnych			
Cel operacyjny III.1. Wsparcie osób nieaktywnych zawodowo			
21.	Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zajęć podnoszących kwalifikacje zawodowe	UG	Rok 2020 – 0 os. Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 15 os./rok
Cel operacyjny III.2. Promocja gospodarcza gminy			
22.	Liczba rodzajów zaplanowanych działań promocyjnych	UG	Rok 2020 – 0 szt. Tendencja wzrostowa Rok 2032 – 3 szt.

Źródło: Opracowanie własne

Sprawozdawczość z realizacji strategii oparta zostanie również o raport z realizacji poszczególnych działań, przygotowywane przez jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych kierunków działań. Jednostki te zostaną poproszone o przedstawienie okresowych raportów z realizacji powierzonych działań określonych w strategii.

Monitoring prowadzony będzie w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji strategii – pozwoli wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych działań.

Zaplanowana jest także ewaluacja strategii – w połowie i na koniec okresu jej realizacji. Ewaluacja ma na celu podnoszenie jakości działań poprzez zwiększenie ich adekwatności,

skuteczności, użyteczności, efektywności i trwałości. Na podstawie wniosków z monitoringu i ewaluacji podejmowana będą decyzje odnośnie do uzupełnień i modyfikacji dokumentu strategii.

Rozdział IX.

Ramy finansowe i źródła finansowania

Planując realizację działań, zarówno o charakterze inwestycyjnym, jak i społecznym, należy wziąć pod uwagę realne możliwości ich wdrożenia. Wiąże się to z koniecznością oszacowania wydatków na rozwój poszczególnych sfer gminy oraz określenia potencjalnych źródeł finansowania.

Szczegółnie znacznie odgrywają środki finansowe przewidziane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, który w obecnej perspektywie jest programem finansowanym z EFRR i z EFS. Znaczące środki dla gmin wiejskich dostępne są także z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, który jest podstawowym instrumentem finansowym do przeprowadzania zmian strukturalnych i inwestycyjnych na terenach wiejskich.

Cele rozwojowe Polski, które w założeniach Umowy Partnerstwa wskazano do finansowania z funduszy unijnych 2021-2027 to:

- zwiększenie konkurencyjności gospodarki,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń,
- dobry stan środowiska naturalnego, zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- wzmocnienie cyfrowego rozwoju kraju,
- przejście na gospodarkę niskoemisyjną,
- zrównoważenie systemu energetycznego,
- poprawa stabilności dostaw paliw i energii,
- dobry stan środowiska naturalnego, zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- zwiększanie efektywności funkcjonowania instytucji państwa,
- wzmocnienie połączeń komunikacyjnych, w tym transeuropejskich,
- poprawa warunków świadczenia usług związanych z przewozem towarów i pasażerów,
- zwiększenie dostępności transportowej kraju,
- poprawa jakości kapitału ludzkiego oraz zwiększenie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju,
- ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Kryzys wywołany pandemią koronawirusa spowodował zaplanowanie w budżecie Unii Europejskiej na lata 2021-2027 instrumentu ożywienia gospodarczego, w ramach którego wsparcie zostanie skierowane przede wszystkim na cele ochrony życia i środków utrzymania, naprawy jednolitego rynku, a także rozpoczęcia trwałej i udanej odbudowy.

Tabela 17. Ramy finansowe i źródła finansowanie działań Gminy Chełmno

Lp.	Kierunki działań	Szacowana wartość działania	Źródła finansowania	Termin realizacji działania (lata)
Cel strategiczny I. Poprawa oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej oraz jakości edukacji, a także dostępu do usług społecznych i zdrowotnych				
Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej				
I.1.1.	Utworzenie Gminnego Ośrodka Kultury	1 200 000,00 zł	Budżet Gminy, środki UE	2029-2030
I.1.2.	Zwiększenie oferty kulturalnej dla mieszkańców Gminy Chełmno ze szczególnym uwzględnieniem seniorów	150 000,00 zł/rok	Budżet Gminy, środki UE	2022-2032
I.1.3.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Małe Łunawy	700 000,00 zł	Budżet Gminy, środki UE	2024-2026
I.1.4.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Osnowo	700 000,00 zł	Budżet Gminy, środki UE	2024-2026
I.1.5.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowe Dobra	900 000,00 zł	Budżet Gminy, środki UE	2022-2023
Cel operacyjny I.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej				
I.2.1.	Budowa kompleksu sportowego przy Szkole Podstawowej w Małych Łunawach	1 500 000,00 zł	Budżet Gminy, środki UE	2023-2025
I.2.2.	Doposażenie i modernizacja placów zabaw na terenie Gminy Chełmno	240 000,00 zł	Środki własne, środki UE	2022-2025
Cel operacyjny I.3. Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej oraz organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów i nauczycieli				
I.3.1.	Doposażenie pracowni przedmiotowych	1 200 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2022-2032
I.3.2.	Organizacja zajęć dodatkowych w Szkołach Podstawowych (zajęcia wyrównawcze, rozwijające kompetencje kluczowe)	35 000,00 zł/rok	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2022-2032
I.3.3.	Organizacja szkoleń dla kadry nauczycielskiej Szkół Podstawowych	35 000,00 zł/rok	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2022-2032
I.3.4.	Budowa sali gimnastycznej przy SP Podwiesk	3 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2028-2030
Cel operacyjny I.4. Zwiększenie oferty usług społecznych oraz zdrowotnych				
I.4.1.	Zapewnienie opieki dla osób wymagających wsparcia i niesamodzielnych	30 000,00 zł/rok	Środki własne, budżet państwa	2022-2032
I.4.2.	Utworzenie spółdzielni socjalnej	20 000,00 zł	Środki własne, środki UE	2022
I.4.3.	Utworzenie Dziennego Domu Pobytu	1 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2024

I.4.4.	Działania w zakresie wsparcia rodzin wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu (przeciwdziałanie przemocy, opieka, szkolenia)	50 000,00 zł/rok	Środki własne, budżet państwa	2022-2032
I.4.5.	Działania aktywizacyjne dla dzieci na bazie infrastruktury świetlic wiejskich	30 000,00 zł/rok	Środki własne, środki UE	2022-2023
I.4.6.	Organizacja cyklicznych programów profilaktycznych zdrowotnych	10 000,00 zł/rok	Środki własne, budżet państwa	2022-2032
I.4.7.	Dalsza współpraca z istniejącymi organizacjami pozarządowymi	130 000,00 zł/rok	Środki własne	2022-2032
I.4.8.	Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci	50 000,00 zł/rok	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2023
I.4.9.	Utworzenie mieszkania chronionego	250 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2028
I.4.10.	Utworzenie Klubu Dziecięcego na terenie Gminy Chełmno	300 000,00 zł	Budżet Gminy, środki UE, budżet państwa	2029-2030
Cel strategiczny II. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i komunikacyjnej oraz zastosowanie rozwiązań ekologicznych				
Cel operacyjny II.1. Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej				
II.1.1.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Klamry	7 000 000,00 zł	Środki własne, środki UE	2030-2032
II.1.2.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Nowe Dobra	3 500 000,00 zł	Środki własne, środki UE	2030-2032
II.1.3.	Budowa sieci wodno - kanalizacyjnej w miejscowości Starogród Dolny	4 500 000,00 zł	Środki własne, środki UE	2028-2030
II.1.4.	Tworzenie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Chełmno	200 000,00 zł/rok	Środki własne, środki UE, środki prywatne	2022-2032
II.1.5.	Przebudowa stacji poboru i uzdatniania wody w miejscowości Podwiesk wraz z modernizacją sieci wodociągowej na terenie Gminy Chełmno	4 000 000,00 zł	Środki własne, środki UE, budżet państwa	2022-2025
Cel operacyjny II.2. Poprawa bezpieczeństwa poprzez rozwój infrastruktury drogowej oraz rowerowej				
II.2.1.	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia na terenie Gminy Chełmno	50 000,00 zł/rok	Środki własne, środki UE	2022-2032
II.2.2.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach dz. nr 6/6	100 000,00 zł	Środki własne	2022
II.2.3.	Przebudowa drogi gminnej w Kałdusie, dz. nr 42/15	200 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2022
II.2.4.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, dz. nr 38/10	200 000,00 zł	Środki własne, środki UE	2022
II.2.5.	Przebudowa drogi gminnej Małe Łunawy – Nowawies Chełmińska nr 060144C i nr 060146C	2 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2022
II.2.6.	Przebudowa drogi gminnej w Wielkich Łunawach dz. nr 38/1	200 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2023

II.2.7.	Przebudowa drogi gminnej Borówno – Gutlin – Różnowo, nr 060160C I 060162c	2 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2023
II.2.8.	Przebudowa drogi gminnej w Kolnie, nr 060124C	800 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2022-2023
II.2.9.	Przebudowa drogi gminnej w Górnych Wymiarach	150 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2023
II.2.10.	Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówce, nr 060105C	650 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2022
II.2.11.	Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki, 060127C	1 600 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2023-2024
II.2.12.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach nr dz. 72/3 i 17/2	450 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2025-2026
II.2.13.	Przebudowa dróg gminnych w Klamrach, nr 060166C, 060168C, 060167C	800 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2024-2026
II.2.14.	Przebudowa drogi gminnej Dolne Wymiary 060132C	1 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2026-2027
II.2.15.	Przebudowa drogi gminnej Łęg 060137C	800 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2022-2023
II.2.16.	Przebudowa drogi gminnej w Nowych Dobrach, nr, 060119C, dz. 826	1 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2026-2027
II.2.17.	Przebudowa drogi gminnej Różnowo – Szukaj, nr 060159C	2 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2026-2027
II.2.18.	Przebudowa drogi gminnej w Klamrach, nr 060121C	400 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2027-2028
II.2.19.	Przebudowa drogi gminnej w Starogrodzie Dolnym, dz. nr 735/1, 271	1 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2027-2028
II.2.20.	Przebudowa drogi gminnej w Osnowie nr 060117C	1 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2024-2025
II.2.21.	Przebudowa drogi gminnej w Bieńkówce, nr 060103C	800 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2027-2028
II.2.22.	Przebudowa drogi gminnej Ostrów Świecki – Łęg, etap IV	600 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa	2023-2024

II.2.23.	Przebudowa drogi gminnej Starogród Dolny – Bieńkówka, nr 060106C, 060104C	3 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2030-2032
II.2.24.	Budowa chodnika w miejscowości Borówno przy drodze nr 550	400 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2024-2026
II.2.25.	Budowa chodnika w Bieńkówce przy drodze 060104C i 060106C	1 200 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026-2032
II.2.26.	Budowa chodnika w Kałdusie przy drodze gminnej 60115C	700 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2023-2026
II.2.27.	Budowa chodnika w Osnowie przy drodze gminnej nr 060117C	700 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2023-2026
II.2.28.	Budowa ścieżki rowerowej w Klamrach, etap II	1 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2023-2025
II.2.29.	Budowa ścieżki rowerowej Nowawieś – Wielkie Łunawy	2 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025-2028
II.2.30.	Budowa ścieżki rowerowej Starogród Dolny	1 800 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2028-2030
II.2.31.	Budowa ścieżki rowerowej Kałdus – Chełmno przy drodze wojewódzkiej nr 550	400 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2030-2032
Cel operacyjny II.3. Rozwój infrastruktury opartej na rozwiązaniach ekologicznych				
II.3.1.	Modernizacja źródeł ogrzewania w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Chełmno	600 000,00 zł	Środki własne, środki UE	2024-2032
II.3.2.	Budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Chełmno	440 000,00 zł	Budżet Gminy, środki UE	2022-2032
II.3.3.	Wymiana pieców węglowych na terenie Gminy Chełmno	400 000,00 zł	Budżet państwa, środki UE, środki prywatne	2022-2032
II.3.4.	Budowa sieci gazowej na terenie Gminy Chełmno	1 000 000,00 zł	Środki PGNIG, środki prywatne, środki własne	2023-2032
Cel strategiczny III. Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy poprzez aktywizację zawodową mieszkańców oraz przeprowadzenie działań promocyjnych				
Cel operacyjny III.1. Wsparcie osób nieaktywnych zawodowo				
III.1.1.	Kontynuacja działań aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych	150 000,00 zł/rok	Środki własne, środki UE, Fundusz Pracy	2022-2032
Cel operacyjny III.2. Promocja gospodarcza gminy				
III.2.1.	Działania promocyjne terenów inwestycyjnych	50 000,00 zł	Budżet Gminy, środki UE	2022-2032

Źródło: Opracowanie własne

Załączniki

Załącznik nr 1 – Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Chełmno na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Chełmno na lata 2022-2032

Załącznik nr 2 – Raport z ankiety na temat uwarunkowań oraz potrzeb rozwojowych Gminy Chełmno

Załącznik nr 3 – Ustalenia modelu struktury funkcjonalno – przestrzennej Gminy